

Voortoets activiteiten

**Beheerplan Oudeland van Strijen
Provincie Zuid-Holland**

30 april 2025

Contactpersoon

ARCADIS NEDERLAND B.V.

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding en doel	6
1.2	Methode	6
1.3	Leeswijzer	7
2	Juridisch kader	9
2.1	Natura 2000-activiteit in de Omgevingswet	9
2.2	Vrijstelling instandhoudingsmaatregelen	9
2.3	Vrijstelling Natura 2000-activiteiten	9
2.4	Project als bedoeld in art. 6 lid 3 Hrl	10
2.5	Beheer en onderhoud	11
3	Beschrijving en afbakening relevante natuurwaarden	14
3.1	Afbakening Instandhoudingsdoelen	14
3.2	Beschrijving relevante IHD	15
3.2.1	Kolgans	15
3.2.2	Smient	18
4	Beschrijving te beoordelen activiteiten	22
4.1	Natuurbeheer in het reservaat	22
4.1.1	Maaien van rietland	22
4.1.2	Plaatsen van pompen voor plas-dras situaties	23
4.2	Buisleidingenstraat beheer: Inspectievluchten	25
4.3	Beroepsvisserij	25
4.4	Visserij: visstandonderzoek	25
5	Afbakening van storingsfactoren	27
5.1	Inleiding	27
5.2	Afbakening	27
5.3	Aard en reikwijdte van storingsfactoren	27

5.3.1	Natuurbeheer in het reservaat: Beheer van rietland	27
5.3.2	Natuurbeheer in het reservaat: Plaatsen van pompen	28
5.3.3	Buisleidingenstraat beheer: Inspecties m.b.v. vliegtuigen	29
5.3.4	Visserij: beroepsvisserij	29
5.3.5	Visserij: visstandonderzoek	29
5.4	Conclusie afbakening	30
6	Effectbeschrijving en beoordeling	31
6.1	Natuurbeheer in reservaat: maaien van het rietland	31
6.1.1	Kolgans	31
6.1.2	Smient	33
6.2	Natuurbeheer in het reservaat: Plaatsen van pompen	35
6.2.1	Kolgans	35
6.2.2	Smient	36
6.3	Buisleidingenstraat beheer: Inspectie m.b.v. vliegtuigen	37
6.3.1	Kolgans	37
6.3.2	Smient	39
6.4	Visserij: Beroepsvisserij	41
6.4.1	Kolgans	41
6.4.2	Smient	42
6.5	Visserij: visstandonderzoek	43
6.5.1	Kolgans	43
6.5.2	Smient	43
7	Cumulatie	44
8	Conclusie	45
9	Geraadpleegde bronnen	46
	Activiteiten die vergunning vrij uitgevoerd mogen worden	47
	Vrijstelling instandhoudingsmaatregelen	47
	Activiteit is geen Natura 2000 activiteit	50
	Beheer en onderhoud	51
	Geen overlap in ruimte en tijd met de instandhoudingsdoelstellingen	51
	Natura 2000-activiteiten met een vergunning	52
	Natura 2000-activiteiten die niet zijn vrijgesteld in het kader beheerplan	53
	Niet bij voorbaat vergunning vrij	53
	Activiteiten die niet meer worden uitgevoerd	54
	Niet-toegestaan	54

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Provincie Zuid-Holland heeft Arcadis gevraagd het derde beheerplan (beheerplanperiode 2025-2031) voor het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen op te stellen. Het beheerplan geeft aan hoe het met de instandhoudingsdoelstellingen gaat, welke knelpunten er eventueel nog opgelost moeten worden om deze doelen te behalen en welke maatregelen hiervoor worden getroffen. Het beschrijft de mogelijkheden om de beschermde natuur verder te ontwikkelen en het geeft een kader voor vergunningverlening en handhaving voor de activiteiten die in en rond het gebied plaatsvinden. In zowel het eerste als het tweede beheerplan (Provincie Zuid-Holland, 2010;2016) is een beoordeling opgenomen waarin is getoetst of het huidige gebruik eventuele (significant) negatieve effecten heeft op de beschermde Natura 2000-waarden. In het tweede beheerplan werd onder huidige gebruik verstaan: alle legale vormen van gebruik die op 1 januari 2015 plaatsvonden (Provincie Zuid-Holland, 2016). De vorige twee beheerplannen zijn opgesteld onder de toen geldende Wet Natuurbescherming. Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Om die reden is besloten om voor het nieuwe beheerplan opnieuw te kijken of het toen geldende huidige gebruik (hierna activiteiten) nog steeds in potentie vergunningplichtig is en nog steeds opgenomen kan worden als vergunningvrij in het beheerplan. Allereerst is een scan gedaan om te beoordelen of de activiteit, zoals opgenomen was in het tweede beheerplan, nog steeds vergunningplichtig is in het kader van de Omgevingswet. Als dit het geval is, is door de provincie Zuid-Holland beoordeeld of een vrijstelling van vergunningplicht in het nieuwe beheerplan wenselijk en mogelijk haalbaar is. In Bijlage A is een overzicht opgenomen van de activiteiten die niet getoetst worden in deze voortoets. Van een aantal activiteiten is besloten dat een voortoets noodzakelijk en wenselijk is, namelijk:

- Natuurbeheer (reservaat): maaien van het rietland
- Natuurbeheer (reservaat): plaatsen pompen voor plas-dras situaties
- Buisleidingenstraat beheer: inspectievluchten
- Beroepsvisserij
- Visstand onderzoek

Wanneer een activiteit niet is opgenomen in Bijlage A of in voorliggende voortoets, dan is de initiatiefnemer van de activiteit zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van de toetsing en (indien nodig) het aanvragen van een vergunning.

In de voorliggende voortoets wordt beoordeeld of significant negatieve effecten van bovengenoemde activiteiten op voorhand kunnen worden uitgesloten. Wanneer niet op voorhand kan worden uitgesloten dat de activiteit zonder vergunning¹ wordt uitgevoerd, zijn er twee opties:

1. De provincie stelt een passende beoordeling (PB) en eventueel een plan-milieueffectrapportage (planMER) op, waarin wordt onderzocht en beoordeeld of en zo ja hoe de activiteit wél vergunningvrij kan worden uitgevoerd en kan worden opgenomen in het beheerplan.
2. De activiteit wordt niet opgenomen in het beheerplan als zijnde vergunningvrij. De uitvoerder van de activiteit is daarmee vergunningplichtig en verantwoordelijk om een verdere effectbeoordeling uit te laten voeren en, indien nodig, een vergunning aan te vragen. Zonder verdere toetsing en waar nodig een vergunning is voortzetting van deze activiteit illegaal.

Het doel van deze voortoets is dus beoordelen of het significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen door het toestaan van deze activiteiten op voorhand is uit te sluiten.

1.2 Methode

Het beoordelen van de activiteiten is gedaan aan de hand van twee stappen, die hieronder nader worden toegelicht.

Stap 1: Selectie activiteiten die beoordeeld moet worden

Voorafgaand aan voorliggende voortoets is een analyse uitgevoerd naar de activiteiten die in het eerste en tweede beheerplan waren vrijgesteld (REF). In deze analyse is beoordeeld of de activiteiten, die zijn opgenomen in het tweede beheerplan, ook in de huidige situatie bij voorbaat vergunningvrij zijn. Om tot dit oordeel te komen zijn onderstaande stappen doorlopen:

1. Is de activiteit noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen?

¹ Tenzij anders aangegeven wordt met 'vergunning' in deze voortoets bedoeld: een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.

- ➔ Ja: vergunningvrij. Nee: door naar volgende vraag.
- 2. Is de activiteit een Natura 2000-activiteit, zoals bedoeld in de Omgevingswet? Zie ook het juridisch kader in hoofdstuk 2.
- ➔ Nee: vergunningvrij. Ja: door naar volgende vraag.
- 3. Is de activiteit vrijgesteld onder een ander wettelijk kader, zoals bijvoorbeeld de provinciale Omgevingsregelingen of Omgevingsverordeningen.
- ➔ Ja: vergunningvrij. Nee: door naar volgende vraag.
- 4. Kan op voorhand een significant negatief effect uitgesloten worden? Bijvoorbeeld doordat de activiteit is gestopt of doordat het geen overlap heeft in ruimte en tijd met instandhoudingsdoelstellingen, waarvan de doelen niet worden behaald en/of een negatieve trend hebben²?
- ➔ Ja: vergunningvrij. Nee: niet bij voorbaat vergunningvrij.
- 5. Vervolgens is geïnventariseerd welke vergunningplichtige activiteiten al een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit hebben. Wanneer de activiteit op basis van een bestaande omgevingsvergunning (voor een Natura 2000-activiteit) wordt uitgevoerd en niet op basis van de vrijstelling in het eerste beheerplan, hoeft de activiteit evenmin meegenomen te worden in de voortoets. De activiteit is immers al vergund, los van het beheerplan.
- 6. Tot slot is voor de activiteiten, die niet bij voorbaat vergunningvrij zijn en waarvoor geen vergunning is afgegeven door de provincie Zuid-Holland, beoordeeld of een vrijstelling van vergunningplicht in het nieuwe beheerplan wenselijk en mogelijk haalbaar is. In Bijlage A is een overzicht opgenomen van de activiteiten die niet getoetst worden in deze voortoets.

Stap 2: Voortoets

Deze stap is de voorliggende voortoets. Hierin worden de activiteiten, die uit stap 1 zijn overgebleven, beoordeeld of significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Oudeland van Strijen op voorhand uitgesloten kunnen worden. Hiervoor worden de volgende stappen doorlopen:

1. Afbakening en beschrijving relevante Natura 2000-waarden
 - Hierin zijn de inzichten uit het derde beheerplan (Provincie Zuid-Holland, in prep.) opgenomen, waaruit blijkt welke doelen momenteel (januari 2025) wel en niet behaald worden. Van de soorten, waarbij doelen niet behaald worden, wordt beoordeeld of de activiteit hier mogelijk een negatief effect op kan hebben. Daarnaast wordt beschreven waar in het gebied de relevante Natura 2000-waarden zich bevinden en voor welke storingsfactoren ze gevoelig zijn.
2. Beschrijving van de te beoordelen activiteit
 - Als basis is hiervoor de informatie over de activiteit uit het eerste beheerplan en tweede beheerplan genomen (Provincie Zuid-Holland, 2010;2016). Deze informatie is aangevuld met de meest recente informatie beschikbaar op internet en vanuit contact met de betreffende uitvoerende partijen.
3. Afbakening van storingsfactoren
 - Hierin wordt beschreven welke storingsfactoren mogelijk optreden bij de relevante activiteiten.
4. Beschrijving en beoordeling van effecten op instandhoudingsdoelen
 - In deze stap worden mogelijke (negatieve) effecten van deze activiteit op de relevante Natura 2000-waarden beschreven en beoordeeld. Hieruit wordt geconcludeerd of significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen wel of niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Enkel de getoetste activiteiten, waarvan blijkt dat significant negatieve effecten op de relevante instandhoudingsdoelen van het N2000-gebied op voorhand kunnen worden uitgesloten, worden als vrijgesteld opgenomen in het beheerplan.

1.3 Leeswijzer

In deze voortoets wordt in hoofdstuk 2 het juridisch kader toegelicht. Hierin wordt beschreven hoe de juridische houdbaarheid van de vrijstellingen samenhangt met het huidige juridische kader van de Omgevingswet. In hoofdstuk 3

² Van instandhoudingsdoelstellingen waarvan de doelen wel worden behaald en de trend neutraal of positief is kan bij voorbaat worden gesteld dat de activiteit geen significant negatief effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelen.

worden de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen afgebakend en beschreven. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de activiteiten die worden beoordeeld in de voortoets, hoe die zijn beschreven in het vorige beheerplan en wat de huidige vorm van de activiteit is. Daarna wordt in hoofdstuk 5 per gebruik beschreven wat de aard en de reikwijdte is van de storingsfactoren die kunnen plaatsvinden. In hoofdstuk 6 wordt voor elke activiteit beoordeeld of significant negatieve effecten ten gevolge van de activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 een overzicht gegeven van de conclusies en staan in hoofdstuk 9 de geraadpleegde bronnen.

2 Juridisch kader

De vraag of een activiteit vrijgesteld kan en/of moet worden in een Natura 2000-beheerplan hangt samen met het huidige juridische kader Omgevingswet en jurisprudentie. Het relevante juridische kader wordt hieronder kort toegelicht.

2.1 Natura 2000-activiteit in de Omgevingswet

Onder de Wnb was bij het realiseren van een plan of project een vergunning nodig wanneer het plan of project significante gevolgen kon hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2, Wnb). Onder de Ow is dit een Natura 2000-activiteit: “een activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, lid 3, van de Habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.”

2.2 Vrijstelling instandhoudingsmaatregelen

Het verbod in artikel 5.1, lid 1, aanhef en onder e Omgevingswet (hierna Ow) om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, geldt niet voor activiteiten die zijn aangewezen in een programma als het programma geheel of ook betrekking heeft op de inrichting, het beheer of het gebruik van een Natura 2000-gebied en maatregelen bevat om de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied te bereiken (artikel 11.18 lid 2, onder a Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)). In een Natura 2000-beheerplan worden instandhoudings- en passende maatregelen opgenomen om instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze instandhoudings- en passende maatregelen zijn dus vrijgesteld van de omgevingsvergunningsplicht van een Natura 2000-activiteit.

2.3 Vrijstelling Natura 2000-activiteiten

De Omgevingswet spreekt van Natura 2000-activiteiten. Een Natura 2000-activiteit is een:

“activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in art. 6 lid 3 Hrl dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied” (bijlage A Omgevingswet).

Voor een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning nodig (artikel 5, lid 1, onder e Ow). In bepaalde gevallen is hier een vrijstelling voor. In paragraaf 11.1.2 van het Bal staan de vergunningvrije gevallen aangewezen. Deze zijn hieronder weergegeven:

1. Een andere wet staat de Natura 2000-activiteit toe. Als voorwaarde geldt dat bij die toestemming voldaan is aan de beoordelingsregels voor de Natura 2000-activiteit (artikel 11.16 Bal).
2. Visserijactiviteiten die onder het visserijbeleid van de Europese Unie vallen en plaatsvinden in de exclusieve economische zone³ (EEZ) (artikel 11.16 Bal).
3. Een programma wijst de activiteit aan als vergunningvrij (artikel 11.18 Bal). Dit geldt dus, zoals eerder al aangegeven, voor een Natura 2000-beheerplan.
4. De Omgevingsregeling of omgevingsverordening wijst een Natura 2000-activiteit aan als vergunningvrij (artikelen 11.19 en 11.20 Bal):
 1. De Omgevingsregeling kan een Natura 2000-activiteit als vergunningvrij aanwijzen in één van de volgende gevallen:
 - Het gaat om een Natura 2000-activiteit van nationaal belang
 - Het vrijstellen is vanwege algemeen belang
 2. Een omgevingsverordening kan voor een Natura 2000-activiteit zonder nationaal of algemeen belang een vrijstelling opnemen.

De hierboven genoemde vrijstelling kan ook een bepaalde factor, die onder een bepaalde drempelwaarde van de omgevingsverordening of Omgevingsregeling blijft, buiten de vergunningplicht laten. Zo kan de vrijstelling de factor 'stikstofdepositie' buiten de vergunningplicht laten als die onder een bepaalde drempelwaarde blijft. De vergunningplicht blijft dan wel aan de orde voor andere factoren zonder drempelwaarde, zoals lawaai of trillingen (artikelen 11.19 en 11.20, beide tweede lid, Bal).

Het opnemen van een vrijstelling in een programma (anders dan het Natura 2000-beheerplan), omgevingsverordening of omgevingsregeling mag alleen bij het voldoen aan één van onderstaande voorwaarden (artikel 11.21, Bal):

- Als op voorhand op grond van objectieve gegevens met zekerheid kan worden uitgesloten dat die activiteit afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben.
- Wanneer een passende beoordeling als bedoeld in artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving is uitgevoerd, waaruit de zekerheid is verkregen dat die activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.
- Voor zover het een aanwijzing in een omgevingsverordening of ministeriële regeling betreft: de activiteit, met inachtneming van artikel 8.74b, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, kan worden gerechtvaardigd op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang, het ontbreken van alternatieve oplossingen en het treffen van compenserende maatregelen (ADC-toets) die waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Als de bestaande vrijgestelde activiteiten in het Natura 2000-beheerplan vallen onder één van bovenstaande vrijstellingen **en** is voldaan aan één van bovengenoemde voorwaarden a t/m c, dan maakt deze activiteit geen onderdeel uit van deze voortoets.

2.4 Project als bedoeld in art. 6 lid 3 Hrl

Artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn zegt het volgende:

"Voor elk plan of project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden."

Activiteiten, die niet onder artikel 6, lid 3, vallen, moeten wel verenigbaar zijn met de bepalingen van artikel 6, lid 1, — of, in het geval van SBZ's voor vogels, artikel 3 en artikel 4, leden 1 en 2, van de Vogelrichtlijn — en artikel 6, lid 2, van de Habitatrichtlijn (Europese Commissie, 2018). Zie voor de artikelen het volgende tekstkader.

Artikel 6 lid 1 Habitatrichtlijn

'De lidstaten treffen voor de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen; deze behelzen zo nodig passende specifieke of van ruimtelijkeordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen, die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I en de soorten van bijlage II die in die gebieden voorkomen.'

Artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn

'De lidstaten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn, een significant effect zouden kunnen hebben.'

Artikel 6 lid 3 Habitatrichtlijn

‘Voor elk plan of project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.’

Artikel 3 lid 1 en 2 Vogelrichtlijn

‘1. Met inachtneming van de in artikel 2 genoemde eisen nemen de lidstaten alle nodige maatregelen om voor alle in artikel 1 bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen.’

‘2. Voor de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden worden in de eerste plaats de volgende maatregelen getroffen:

- a) Instelling van beschermingszones*
- b) Onderhoud en ruimtelijke ordening overeenkomstig de ecologische eisen van leefgebieden binnen en buiten de beschermingszones*
- c) Herstel of weer aanleggen van vernietigde biotopen*
- d) Aanleg van biotopen’*

Artikel 4 lid 1 en 2 Vogelrichtlijn

‘1. Voor de leefgebieden van de in bijlage I vermelde soorten worden speciale beschermingsmaatregelen getroffen, opdat deze soorten, daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

In dat verband wordt gelet op:

- a) soorten die dreigen uit te sterven;*
- b) soorten die gevoelig zijn voor bepaalde wijzigingen van het leefgebied;*
- c) soorten die als zeldzaam worden beschouwd, omdat hun populatie zwak is of omdat zij slechts plaatselijk voorkomen;*
- d) andere soorten die vanwege de specifieke kenmerken van hun leefgebied speciale aandacht verdienen.*

Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de tendensen en de schommelingen van het populatiepeil.

De lidstaten wijzen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte gebieden als speciale beschermingszones aan, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten in de geografische zee - en landzone, waar deze richtlijn van toepassing is, behoeven.’

‘2. De lidstaten nemen soortgelijke maatregelen ten aanzien van de niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van het gebied van bescherming in de geografische zee - en landzone waar deze richtlijn van toepassing is, ten aanzien van hun broed-, rui- en overwinteringsgebieden en rustplaatsen in hun trekzones. Met het oog hierop besteden de lidstaten zelf bijzondere aandacht aan de bescherming van watergebieden en in het bijzonder aan de watergebieden van internationale betekenis.’

2.5 Beheer en onderhoud

Voor een Natura 2000-activiteit is geen omgevingsvergunning nodig als een activiteit kan worden gekwalificeerd als beheer en onderhoud. Bij beheer en onderhoud binnen de definitie van het ministerie van LNVN gaat het niet om nieuwe activiteiten, maar om activiteiten die een voortzetting zijn van een al bestaande en legaal uitgevoerde activiteit of project.⁴ Beheer en onderhoud is een integraal en logisch onderdeel van een project of activiteit.

⁴ Dit volgt ook uit jurisprudentie: “Het arrest maakt duidelijk dat voor een project, waarvoor vóór afloop van de omzettingstermijn toestemming is verleend en waarbij doorlopende onderhoudswerkzaamheden als één enkele verrichting onder dat project kunnen worden beschouwd, het vereiste van voorafgaande beoordeling in de zin van artikel 6 lid 3 van de Habitat richtlijn niet geldt.”, zie <https://ec.europa.eu/minbuza/nl/-/c-226-08-stadt-papenburg-tegen-bondsrepubliek-duitsland-arrest-van-14-januari-2010>, geraadpleegd op 29-10-2024.

Het vormt dan ook geen zelfstandig project in de zin van de Habitatrichtlijn en om die reden wordt het niet aangemerkt als een Natura 2000-activiteit.

Er gelden een aantal voorwaarden om aangemerkt te kunnen worden als beheer en onderhoud:

5. Het betreft een project of activiteit waarvoor onder nationaal recht toestemming is verleend vóór de inwerkingtreding van de Habitatrichtlijn; dit gaat om activiteiten of projecten die al plaatsvonden vóór de Europese referentiedatum⁵ en die sinds die tijd niet wezenlijk zijn veranderd.
6. Het betreft een project of activiteit die dateert van na de Europese referentiedatum en die is beoordeeld op grond van de Wet natuurbescherming of de Natuurbeschermingswet 1998 en waarvan vergunde inrichting en gebruik niet veranderd zijn.
7. Het moet gaan om één enkele verrichting die zich kenmerkt door een gemeenschappelijk doel, continuïteit en volledige overeenstemming, met name wat betreft de plaatsen waar en de voorwaarden waaronder de activiteit wordt uitgevoerd.

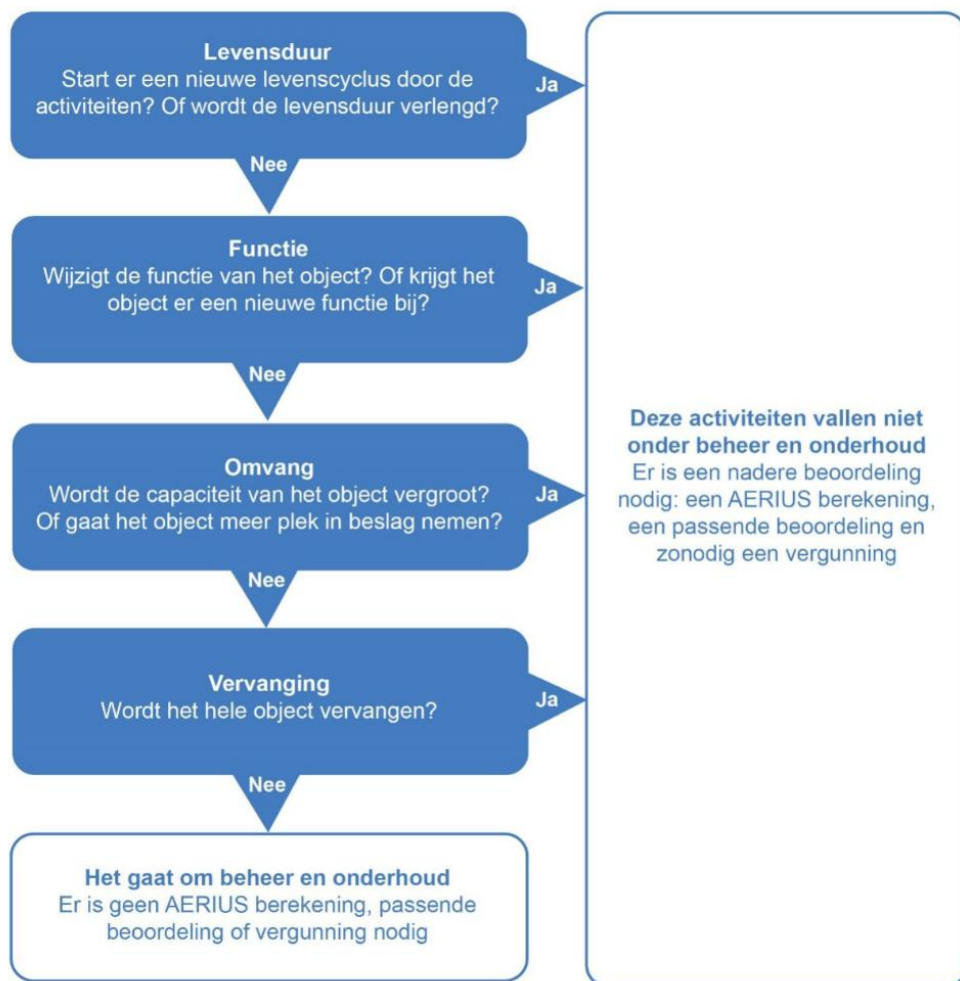
Deze voorwaarden vloeien voort uit jurisprudentie van zowel het Europese Hof van Justitie⁶ als van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State⁷.

Figuur 2-1 geeft een schema waarin de stappen zijn gegeven om te bepalen een activiteit valt onder beheer en onderhoud.

⁵ Zie voor een actuele lijst van de Europese referentiedata per N2000-gebied: [Referentiedata Natura 2000 gebieden - BIJ12](#). Indien meerdere referentiedata van toepassing zijn op één gebied, wordt voor het gehele gebied uitgegaan van de oudste referentiedatum. Over het algemeen geldt 10 juni 1994 als referentiedatum voor Vogelrichtlijngebieden (de datum waarop de verplichtingen van artikel 6 Habitatrichtlijn van toepassing werden op Vogelrichtlijn gebieden) en 7 december 2004 als referentiedatum voor Habitatrichtlijngebieden.

⁶ HvJ EU 14-01-2010, ECLI:EU:C:2010:10 (Stadt Papenburg).

⁷ ABRvS 29 mei 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1604 (PAS – beweiden en bemesten).

Figuur 2-1: Vragen om te bepalen of een activiteit beheer en onderhoud betreft. Voor levensduur betreft het de levensduur waarop het te beheren object berekend is. Als deze levensduur wordt aangepast of verlengd door de ingreep, dan valt dit niet onder beheer en onderhoud.

3 Beschrijving en afbakening relevante natuurwaarden

3.1 Afbakening Instandhoudingsdoelen

In het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen zijn vier niet-broedvogelsoorten aangewezen namelijk; kolgans, dwerggans, brandgans en smient. In Tabel 3-1 is een overzicht weergegeven van de instandhoudingsdoelstellingen en trends binnen Oudeland van Strijen en de restopgave die er nog ligt om aan de doelstellingen te voldoen (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Tabel 3-1. Overzicht van de doelstellingen en trends van de niet-broedvogels binnen Oudeland van Strijen en de restopgave om aan deze doelstelling te voldoen (Provincie Zuid-Holland, in prep.)

Code	Soort	Aantal			Leefgebied		Restopgave
		Doel	Gemiddelde 2018/19-2022/23	Trend*** (Berekend door Sovon)	Oppervlakte	Kwaliteit	
A041	Kolgans	1.500*	1.203*	Geen significante trend aantoonbaar, mogelijk negatief	Goed	Goed	Onduidelijk door onzekere trend. Mogelijk moet populatieomvang toenemen.
A042	Dwerggans	30**	42**	Negatief, maar lijkt sinds 2015 weer te stijgen.	Goed	Goed	Geen restopgave voor het doelaantal, maar trend moet positief of neutraal worden.
A045	Brandgans	1.500*	8.324*	Geen significante trend aantoonbaar, lijkt neutraal	Goed	Goed	Geen
A050	Smient	1.100*	504*	Negatief	Onduidelijk	Onduidelijk	Populatieomvang moet toenemen. Restopgave leefgebied is onduidelijk, mogelijk is toename oppervlakte en verbetering kwaliteit nodig.

* Seizoensgemiddelde; ** Seizoensmaximum, *** Tussen 2009/10 en 2021/22

In deze voortoets worden alleen de doelsoorten nader beoordeeld, waarbij niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief kan hebben op het niet behalen van de instandhoudingsdoelstelling en/of de negatieve trend.

Kolgans

Voor de kolgans wordt met 1.203 individuen in Oudeland van Strijen het doelaantal van 1.500 niet behaald. De huidige oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied binnen het Oudeland van Strijen is goed. Voor de populatieaantallen is geen significante trend aantoonbaar, maar deze is mogelijk negatief. Er kan niet uitgesloten worden dat de te beoordelen activiteiten effect hebben op de kwaliteit van het leefgebied en daarmee een effect op de negatieve trend van de populatie aantallen. Mogelijke effecten van de in hoofdstuk 3 beschreven activiteiten zullen daarom in deze voortoets meegenomen worden.

Dwerggans

Voor de dwerggans wordt met 42 individuen het doelaantal van 30 gehaald. Over de afgelopen 12 jaar wordt een negatieve trend berekend door SOVON. Sinds 2015 lijken de aantallen weer te stijgen. De negatieve trend wordt vermoedelijk vooral veroorzaakt door knelpunten die buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied spelen. De sterke afname in de periode van 2008 tot 2015 is namelijk vooral het gevolg geweest van predatie in het broedgebied in Zweden door vossen en steen- en zeearenden, waarbij de populatie dwergganzen sterk afnam (De Jong, 2023). Volgens Sovon is er geen reden om aan te nemen dat het Nederlandse leefgebied niet op orde is (Sovon, 2022).

Gezien de positieve trend van de dwerggans sinds 2015 en het seizoensgemiddelde, dat boven het doelaantal ligt, kan worden geconcludeerd dat de draagkracht van het gebied groot genoeg is voor het behalen van de doelaantallen van de dwerggans. De dwerggans wordt niet verder meegenomen in deze voortoets.

Brandgans

Voor de brandgans wordt met 8.324 individuen het doelaantal van 1.500 ruim gehaald. De draagkracht in het gebied is dus ruim voldoende voor het doelaantal van 1.500. De in het gebied aanwezige activiteiten hebben in hun huidige vorm dus geen negatieve invloed op het behalen van de instandhoudingsdoelstelling. De brandgans wordt niet verder meegenomen in deze voortoets.

Smient

Voor de smient wordt met 504 individuen het doelaantal van 1.100 niet gehaald. Daarnaast is er sprake van een negatieve trend. Het is onduidelijk of er wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van omvang en kwaliteit van het leefgebied voor een draagkracht van 1.100 individuen (seizoensgemiddelde). Het is niet uitgesloten dat de activiteiten een (significant) negatief effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Mogelijke effecten van de te beoordelen activiteiten op de smient zullen daarom in deze voortoets nader beoordeeld worden.

Concluderend worden in deze voortoets de (mogelijke) effecten van de te beoordelen activiteiten nader onderzocht voor de niet-broedvogelsoorten kolgans en smient.

3.2 Beschrijving relevante IHD

In de volgende paragrafen wordt een korte beschrijving gegeven van de kolgans en smient. Voor een uitgebreide analyse van de soorten wordt verwezen naar het beheerplan. De belangrijkste functie van Oudeland van Strijen voor de kolgans is foerageergebied.

3.2.1 Kolgans

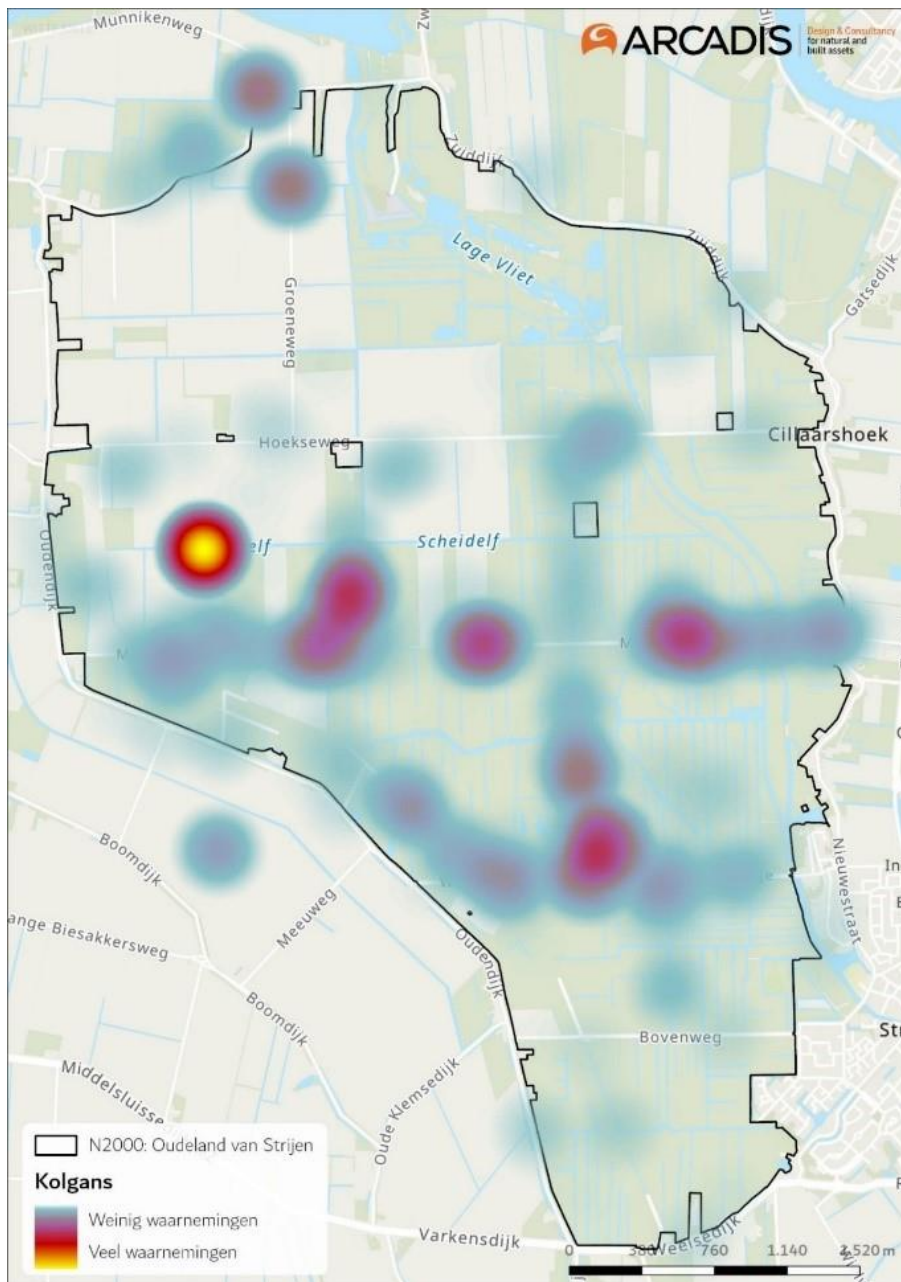
Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstelling van kolgans in Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen betreft behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Omvang en kwaliteit leefgebied

Kolganzen foerageren in het Oudeland van Strijen op grasland en voor een klein deel op akkerland (oogstresten en wintergraan). De soort komt bij voorkeur voor in open landschappen. In het middenwesten van het Natura 2000-gebied ligt de kern van het foerageergebied van de soort (zie Figuur 3-1).

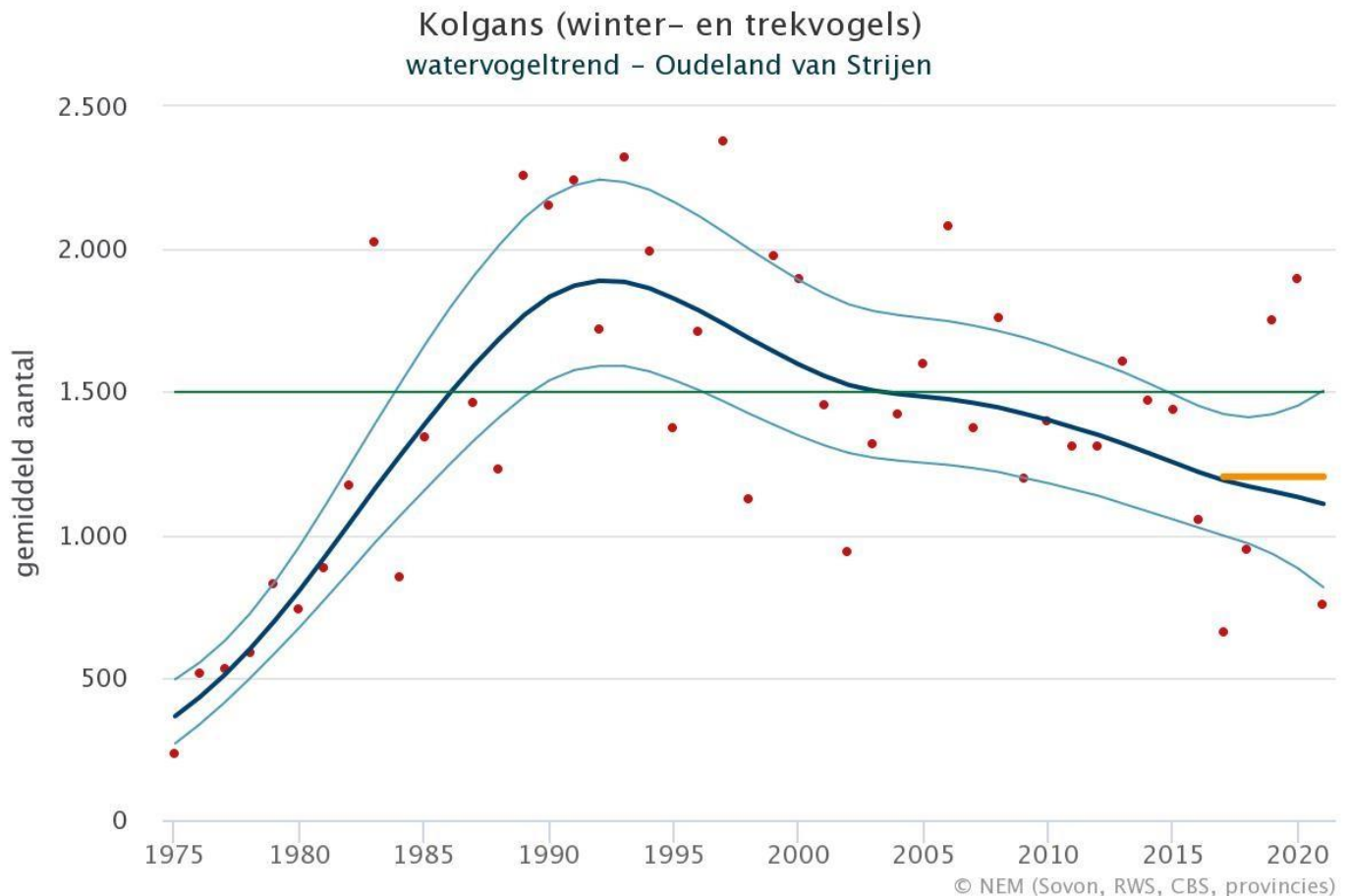
Doordat de voedselproductie hoog is op de agrarische graslanden, is Oudeland van Strijen geschikt als foerageergebied. Deze graslanden vormen voldoende geschikt leefgebied voor de soort om het doelaantal van het Natura 2000-gebied te bereiken. Dit blijkt ook uit het feit dat in de voorgaande jaren het seizoensgemiddelde een aantal keer ver boven het doelaantal lag, zie Figuur 3-2. Sindsdien is er niets veranderd in de omvang en kwaliteit van het beschikbare leefgebied buiten het reservaat. Het niet bereiken van het doelaantal in andere jaren lijkt dus niet te liggen aan de kwaliteit en omvang van foerageergebied. Onderzoek naar voedselconcurrentie tussen kolgans, brandgans en grauwe gans als wintergast moet hier echter uitsluitsel over geven.

Figuur 3-1 Dichtheid van de waarnemingen van de kolgans op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-18 t/m 31-12-23 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen

Aantallen en trend

De kolgans heeft vanaf 1975 tot in de jaren negentig in het Oudeland van Strijen een positieve ontwikkeling doorgeemaakt. Dit kwam overeen met de landelijke toename (sovon.nl). Vanaf de jaren negentig laten de aantallen weer een afname zien binnen Oudeland van Strijen. Gemiddeld genomen is over de periode van 1980 t/m 2022 geen significante aantalsverandering van de kolgans in Oudeland van Strijen opgetreden. Over de afgelopen twaalf jaar (2010-2022) is volgens de berekeningen van Sovon geen statistische trend aantoonbaar. De trendlijn lijkt sinds 1995 wel te dalen (Figuur 3-2). De landelijke trend laat tot 2010 een stijgende lijn zien met daarna een afvlakking van de lijn. Volgens de berekeningen van Sovon is er sinds 2010 in de landelijke trend sprake van geen significante aantalsverandering. Hoewel trend in aantallen van kolganzen in Oudeland van Strijen afwijkt van de landelijke trend, komt het wel overeen met de trend van omliggende N2000-gebieden (zoals Biesbosch en Haringvliet; sovon.nl; Provincie Zuid-Holland, in prep.). Het is daarmee niet duidelijk of de afwijkende trendlijn in Oudeland van Strijen ten opzichte van de landelijke trend komt door knelpunten binnen het gebied of binnen de regio.

Figuur 3-2 Seizoensgemiddelde van kolgans in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Watervogels (seizoen juli t/m juni). Weergegeven is het seizoensgemiddelde (rode punten), de trendlijn (donkergekleurde lijn) en het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn (lichtgekleurde lijn). In groen wordt het doelaantal voor de soort weergegeven. De oranje lijn geeft het gemiddelde over de laatste vijf seizoenen. (sovon.nl, opgehaald oktober 2023).

Knelpunten

Hieronder staat een aantal mogelijke oorzaken voor de slechte jaren van de kolgans die ook de mogelijke afvlakking in de landelijke trend kunnen verklaren:

- De broedsuccessen in de noordelijke populaties (Noordzeepopulatie) van de soort zijn laag geweest de afgelopen jaren (Hornman *et al.*, 2021).
- Als gevolg van mildere winters door klimaatverandering blijven kolganzen dichterbij hun broedgebieden overwinteren. Dit leidt mogelijk tot herverdeling van de kolganzenpopulatie over Europa in plaats van een populatieafname (Jongejans *et al.*, 2015).
- Stijgende temperaturen door klimaatverandering zorgen ervoor dat de ganzen steeds later in het jaar arriveren en ook eerder vertrekken (Sovon, 2019).
- De soort wordt in een deel van Europa beheerd, omdat kolgans in de winter gras- en akkerbouwgewassen eet (Jongejans *et al.*, 2015). Dit beïnvloedt het aantal ganzen dat Nederland en dus Oudeland van Strijen bereikt.

In het tweede beheerplan zijn ook twee niet bewezen mogelijke oorzaken genoemd:

- Verstoring door schadebestrijding rondom het Natura 2000-gebied.
In Oudeland van Strijen vindt geen schadebestrijding door middel van kolganzenafschot plaats. Wel vindt er rondom het Natura 2000-gebied beheer en schadebestrijding plaats (op basis van ontheffing). De jacht mag plaatsvinden vanaf 15 februari. In maart en soms begin april zijn er nog overwinterende kolganzen aanwezig in het Oudeland van Strijen en de omgeving. In het tweede beheerplan (Provincie Zuid-Holland, 2016) werd gesteld dat dit kan betekenen dat door de jacht buiten het gebied verstoring optreedt voor de populatie kolganzen van Oudeland van Strijen. Het is niet aangetoond dat verstoring optreedt door jacht- en schadebestrijding op de kolganspopulatie van het Oudeland van Strijen. Daarnaast is het niet aannemelijk dat dit de oorzaak is van de slechtere jaren van kolgans. Verwacht wordt dat hierboven genoemde knelpunten een groter effect hebben.
- Sterke toename brand- en grauwe ganzen
Binnen Oudeland van Strijen heeft een sterke toename plaatsgevonden van brandganzen en grauwe ganzen als wintergast. In het vorige beheerplan werd gesteld dat dit kon leiden tot voedselconcurrentie voor de kolgans.

Een aandachtspunt voor de kolgans is verstoring. De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008). De soort heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 meter (Krijgsveld et al., 2022). Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans. Ondanks eventuele verstoring lijkt er voldoende draagkracht in het gebied aanwezig te zijn om de doelaantallen te faciliteren. Dit blijkt ook uit het feit dat in de voorgaande jaren het seizoensgemiddelde een aantal keer ver boven het doelaantal lag (zie Figuur 3-2). Wel zijn er door de stakeholders binnen het gebied zorgen geuit over de mogelijke verstoring op de soorten. Om duidelijk te krijgen of inderdaad sprake is van verstoring én of dit effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, is hiervoor een onderzoeksmaatregel opgenomen voor de derde beheerplanperiode (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

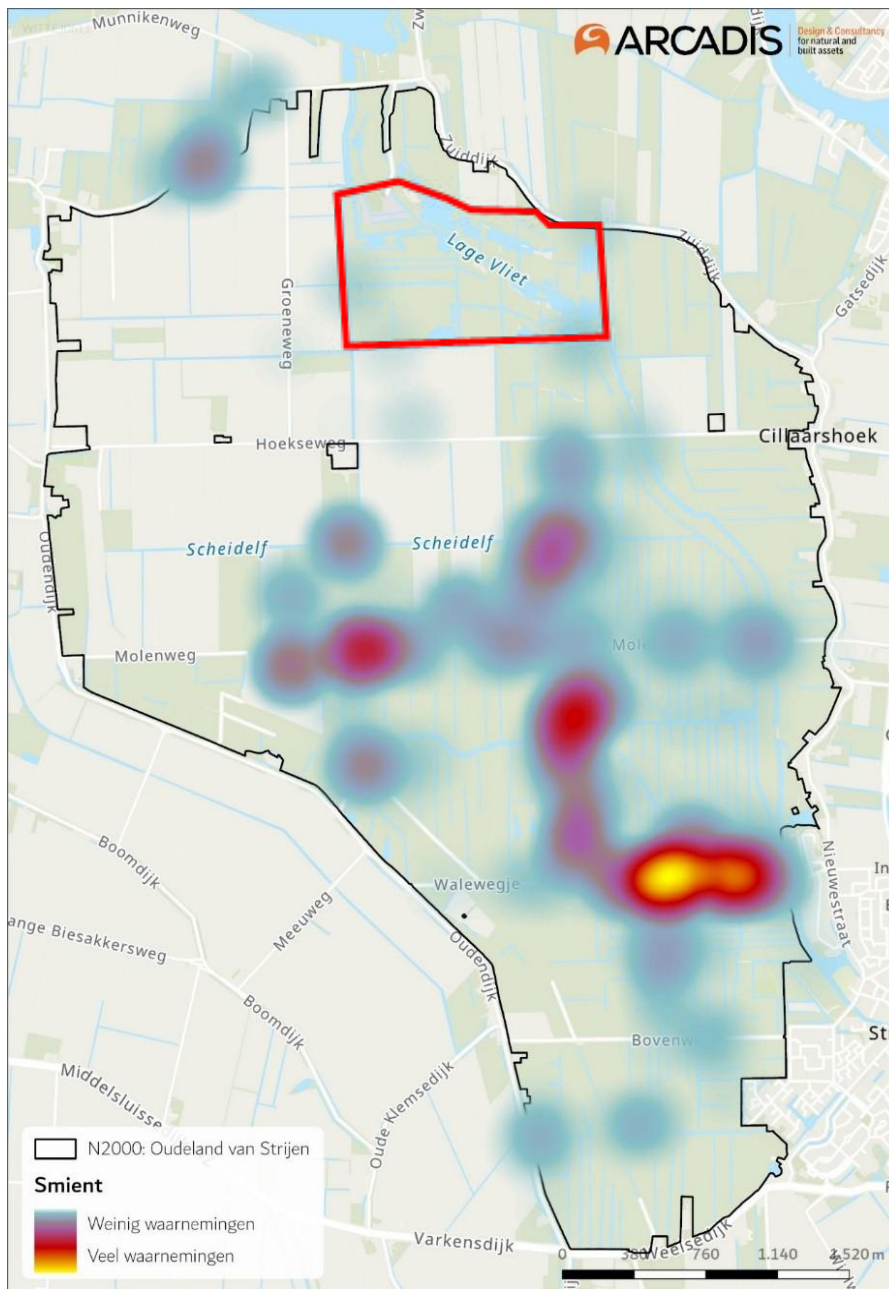
3.2.2 Smient

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstelling van smient in Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen betreft behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde).

Omvang en kwaliteit leefgebied

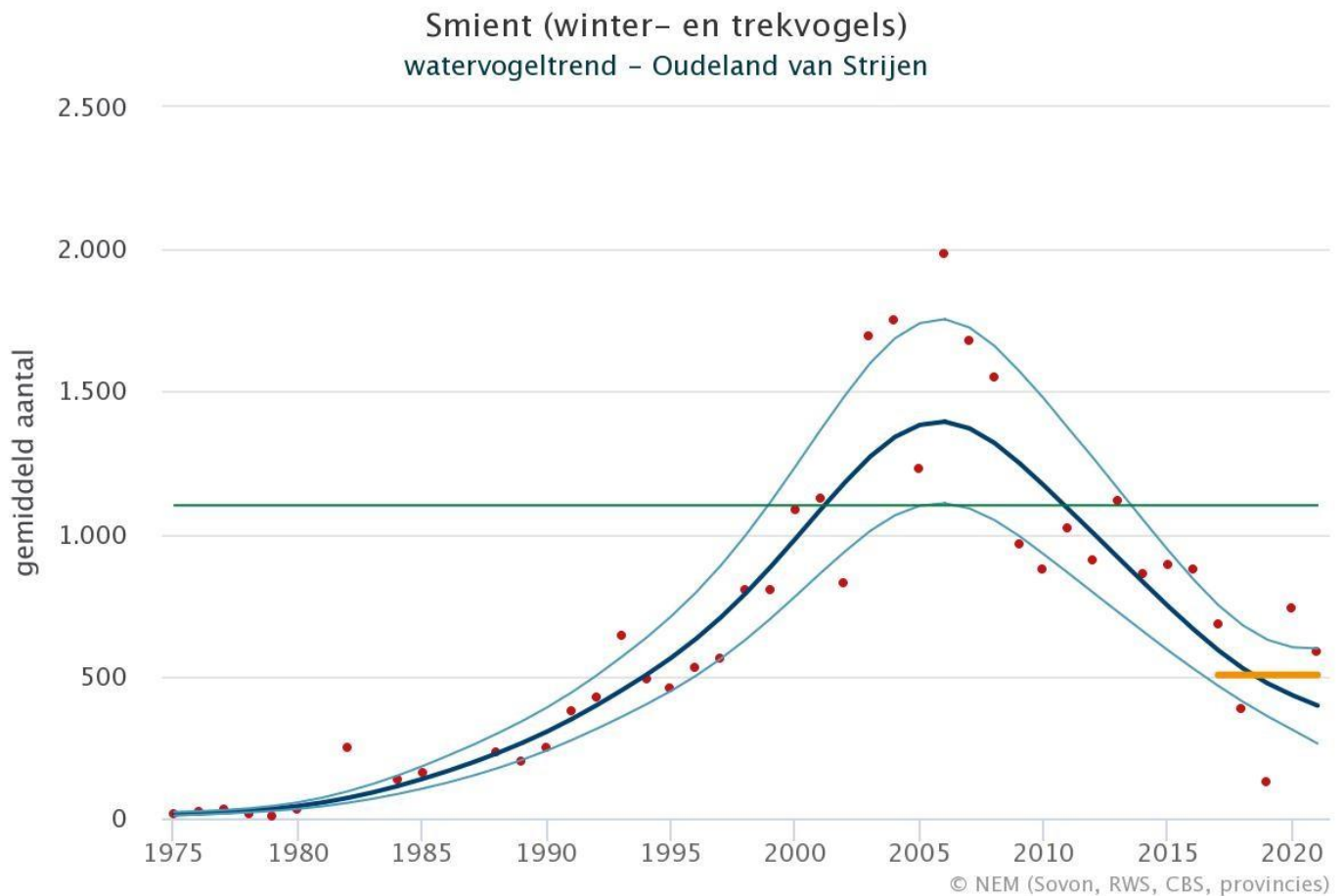
De smient is een vogel die 's nachts foerageert en overdag slaapt. De soort geeft de voorkeur aan gebieden waar sprake is van plas-drassituaties (Kleyheeg & van den Bremer, 2018). In het Oudeland van Strijen komt de soort volgens NDFF-waarnemingen het meest voor in het zuidoosten van het reservaat van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer geeft daarnaast aan dat de smient ook regelmatig aangetroffen wordt in het noorden van het gebied (rood omkaderde gebied in Figuur 3-3). Deze tellingen en waarnemingen van smient vinden doorgaans overdag plaats, waarbij dus rustende smienten worden waargenomen. Het is niet bekend wat de aantallen foeragerende smienten zich binnen het Oudeland van Strijen bevinden. Smienten kunnen in hetzelfde gebied foerageren als dat ze slapen, maar dat hoeft niet per se zo te zijn (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Figuur 3-3 Dichtheid van de waarnemingen van de smient op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-18 t/m 31-12-23 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Het rood omkaderde deel geeft een gebied aan waar smient wel regelmatig wordt aangetroffen door Staatsbosbeheer, ondanks dat dit niet in de NDFF-waarnemingen is terug te zien.

Aantallen en trend

Figuur 3-4 laat zien dat de smient in het Oudeland van Strijen een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt vanaf 1975 tot circa 2006. Tussen 2001 en 2008 lag het seizoensgemiddelde meestal boven het doelaantal van het gebied. Vanaf 2006 is het aantal smienten in het gebied afgenomen tot onder het doelaantal (vanaf 2009). Volgens de berekeningen van Sovon is sinds 2010 een sterke significante afname van >5% per jaar geteld. Landelijk nam het aantal smienten als niet-broedvogel af sinds 2002-2003, maar de afgelopen twaalf jaar wordt geen significante aantalsverandering gemeten: de trend is stabiel. De afname van smienten in Oudeland van Strijen wijkt daarmee af van de landelijke trend. Echter komt deze trend wel overeen met de trend van omliggende N2000-gebieden (zoals Hollands Diep, Haringvliet en Boezems Kinderdijk; sovon.nl; Provincie Zuid-Holland, in prep.). Het is daarmee niet duidelijk of de afwijkende trendlijn in Oudeland van Strijen ten opzichte van de landelijke trend komt door knelpunten binnen het gebied of binnen de regio.

Figuur 3-4 Seizoensgemiddelde van smient in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Watervogels (seizoen juli t/m juni). Weergegeven is het seizoensgemiddelde (rode punten), de trendlijn (donkergekleurde lijn) en het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn (lichtgekleurde lijn). In groen wordt het doelaantal voor de soort weergegeven. De oranje lijn geeft het gemiddelde over de laatste vijf seizoenen. Bron: www.sovon.nl, geraadpleegd in oktober 2023.

Knelpunten

De oorzaak van de afname van de smienten in het Oudeland van Strijen is niet volledig bekend. Er zijn verschillende oorzaken mogelijk:

- Verlaagd broedsucces in Scandinavische broedgebieden (Fox *et al.*, 2015; Pöysä *et al.*, 2017).
- In Europa is sprake van een herverdeling van de smientpopulatie als gevolg van klimaatverandering. Hierdoor nam de populatie in Nederland af begin deze eeuw af, maar de totale populatie in Europa blijft gelijk (Provincie Zuid-Holland, 2016).
- Ook in Nederland is sprake van een herverdeling. In Zeeland nam het aantal smienten tussen 2012 en 2024 af. In Zuid-Holland is deze trend stabiel en in Noord-Holland en Friesland zelfs positief (Sovon.nl, geraadpleegd november 2023). De oorzaak van deze herverdeling is niet bekend. Mogelijk is dit ook het gevolg van klimaatverandering.
- In het reservaat van Staatsbosbeheer is sprake van verruiging en afname van eiwitrijk gras. Hierdoor neemt de kwaliteit en omvang van het foerageergebied van smient af, zie volgende paragraaf.

Een aantal van deze oorzaken van de afname van smient ligt niet binnen het Natura 2000-gebied. De uitzondering is de afname van omvang en kwaliteit van foerageergebied. Het is onbekend welke factoren de grootste rol spelen. Onderzoek naar het belang van de factoren wordt als onderzoeksvraag opgenomen voor de derde beheerplanperiode. Deze tellingen worden doorgaans overdag uitgevoerd. Bovenstaande aantallen gaan daarom vooral over slapende- en rustende vogels. Het is niet bekend wat de aantallen foeragerende smienten zijn in Oudeland van Strijen. Dit wordt als onderzoeksvraag meegenomen voor de derde beheerplanperiode (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

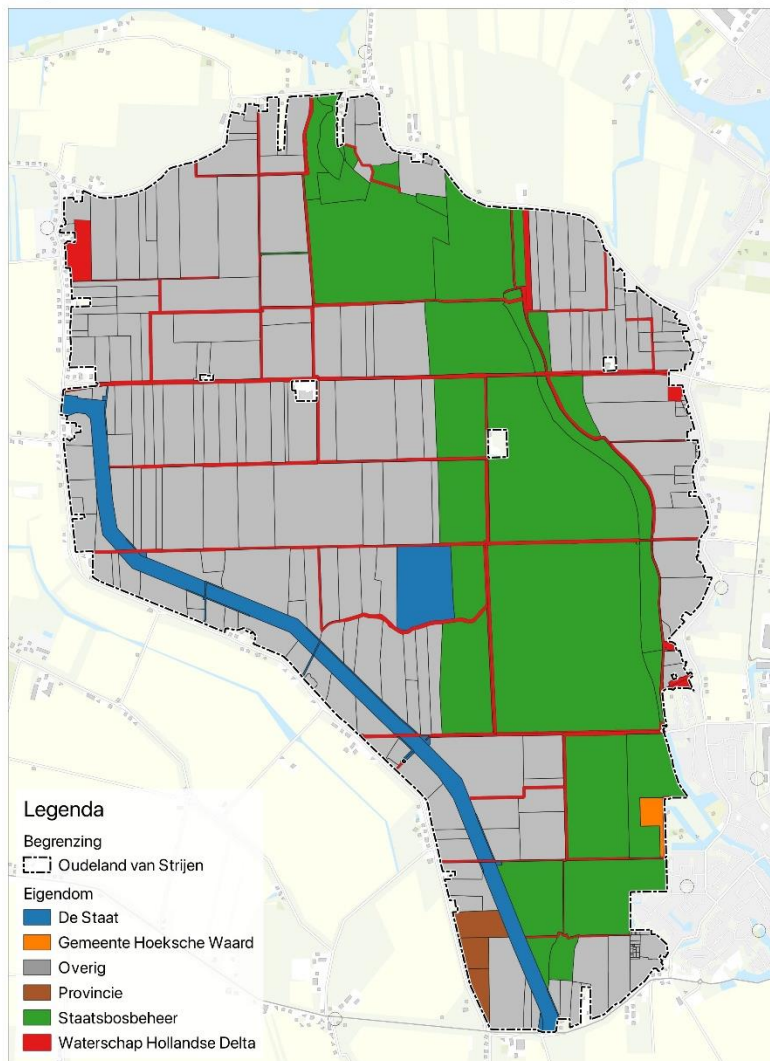
De smient is verstoringgevoelig en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtverstoring. Dit gaat met name over de rustplaatsen, omdat foerageren 's nachts plaatsvindt (Ministerie van LNV, 2008). Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringgevoeligheid van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 meter (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt voor zover bekend geen knelpunt voor de soort. Wel zijn er door de stakeholders binnen het gebied zorgen geuit over de mogelijke verstoringen. Om duidelijk te krijgen of inderdaad sprake is van verstoring én of dit effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, is hiervoor een onderzoeksmaatregel opgenomen in het concept derde beheerplan (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

4 Beschrijving te beoordelen activiteiten

4.1 Natuurbeheer in het reservaat

In deze voortoets worden het maaien van rietland en het plaatsen van pompen (ten behoeve van plasdras) getoetst. Deze activiteiten worden niet uitgevoerd ten behoeve van de IHD en er is mogelijk overlap in ruimte en tijd met de IHD. Deze activiteiten worden daarom meegenomen in deze toetsing.

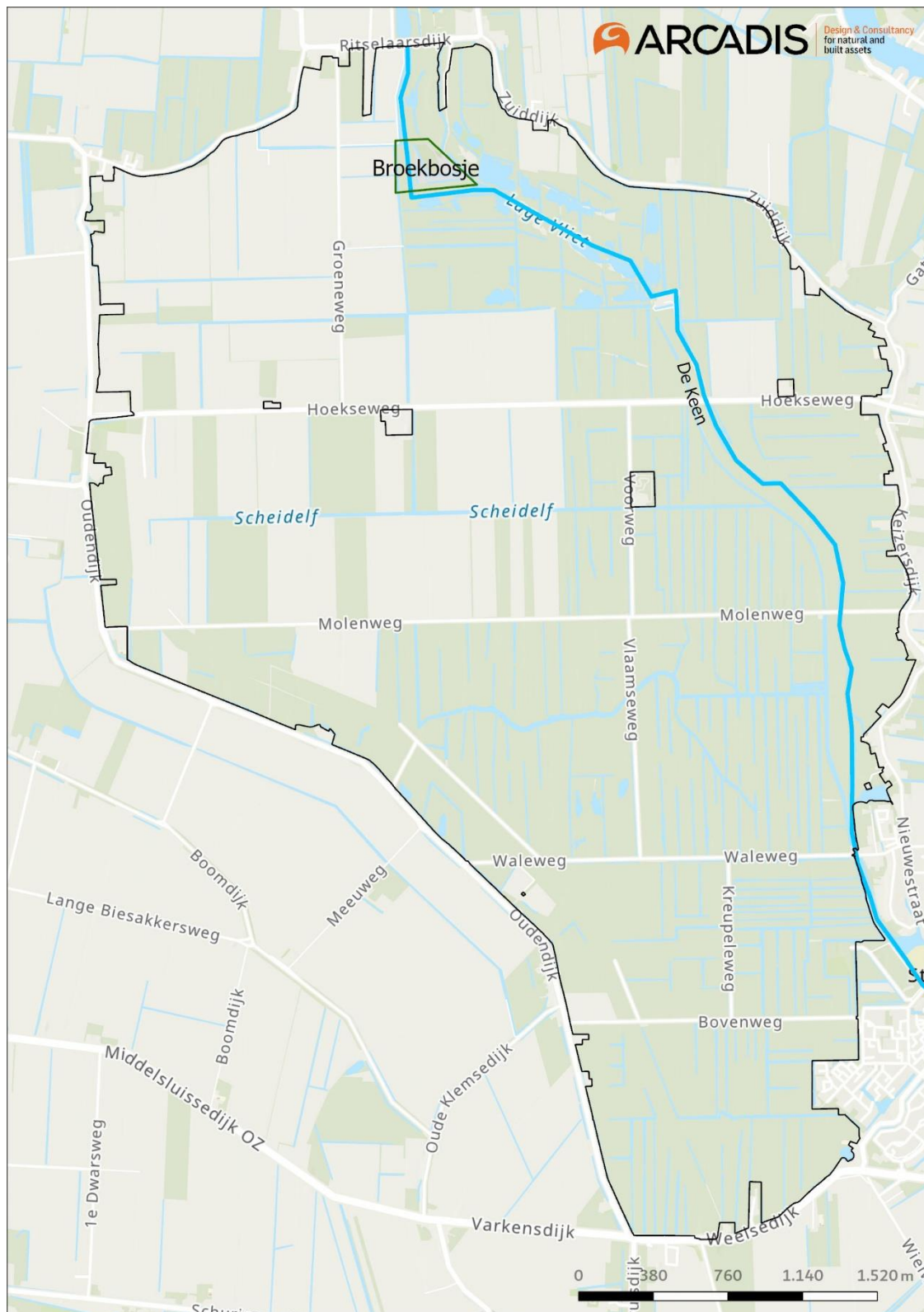
Eigendomssituatie Oudeland van Strijen (01/2024)

Figuur 4-1: Eigendomssituatie van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen (Kadastrale kaart opgevraagd door Provincie Zuid-Holland, 2024).

4.1.1 Maaien van rietland

Het maaien van het rietland wordt uitgevoerd in het kader van natuurbeheer, maar is niet noodzakelijk voor het behalen van de IHD. In het tweede beheerplan is opgenomen dat het beheer langs de Keen (in het rietmoeras) er zoveel mogelijk op gericht is om de natuurlijke processen hun gang te laten gaan ('niets doen'). Maaien van het rietland vindt niet alleen plaats in het rietmoeras langs de Keen maar ook in het broekbosje op een noordelijk perceel in het reservaatgebied van Staatsbosbeheer, zie Figuur 4-2. Het wordt uitgevoerd met een kleine rupsmaaier. Het maaien wordt tussen de 1 en 3 dagen per jaar uitgevoerd in november (in 2024 was dit 1,5 dag). Hierbij wordt in één richting gewerkt.

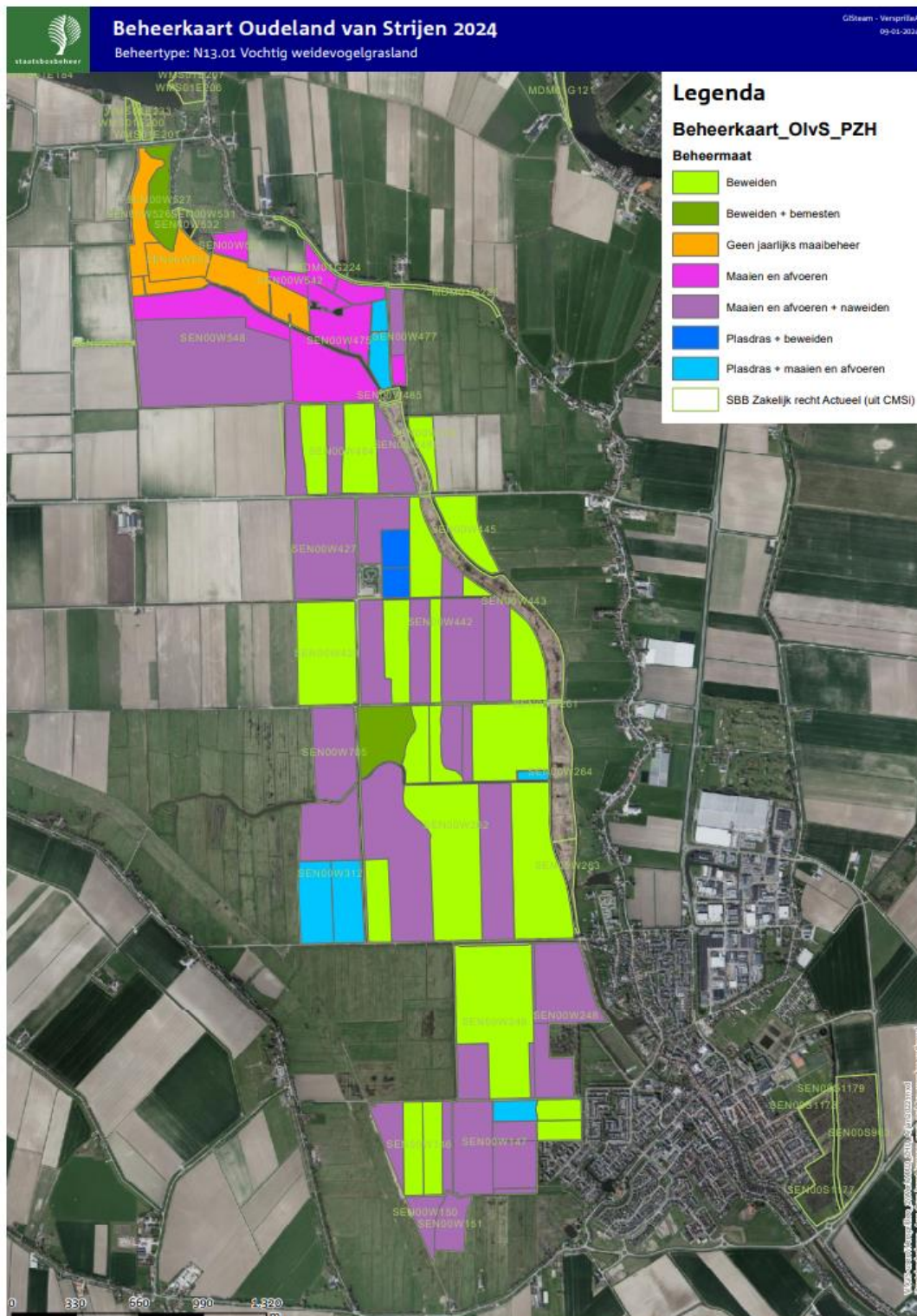

Figuur 4-2 Locatie van het maaien van het rietland langs de Keen en in het broekbosje in Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen

4.1.2 Plaatsen van pompen voor plas-dras situaties

Het plaatsen van pompen is een activiteit die wordt uitgevoerd ten behoeve van verbetering kwaliteit leefgebied van weidevogels. De plaatsing van de pompen wordt uitgevoerd als een tussenoplossing totdat het nieuwe peilbesluit is uitgevoerd.

De pompen zorgen ervoor dat in droge perioden percelen vernat worden, zodat er plas-dras situaties gecreëerd worden voor de weidevogels. De pompen zal buiten de periode van 1 oktober t/m 31 maart actief zijn. Het plaatsen van de pompen vindt plaats in de eerste twee weken van maart (med. Staatsbosbeheer). De gebieden, waar deze pompen worden geplaatst, zijn in Figuur 4-3 weergegeven als 'plas-dras' met blauwe kleuren. De pompen staat klaar langs de weg en wordt dan met een trekker (op de voorlader) of achterin een auto (vierwielaandrijving) in het veld geplaatst.

Figuur 4-3 Overzicht beheer van Staatsbosbeheer. Plas-dras geeft aan waar de pompen in geval van droogte ingezet worden.

4.2 Buisleidingenstraat beheer: Inspectievluchten

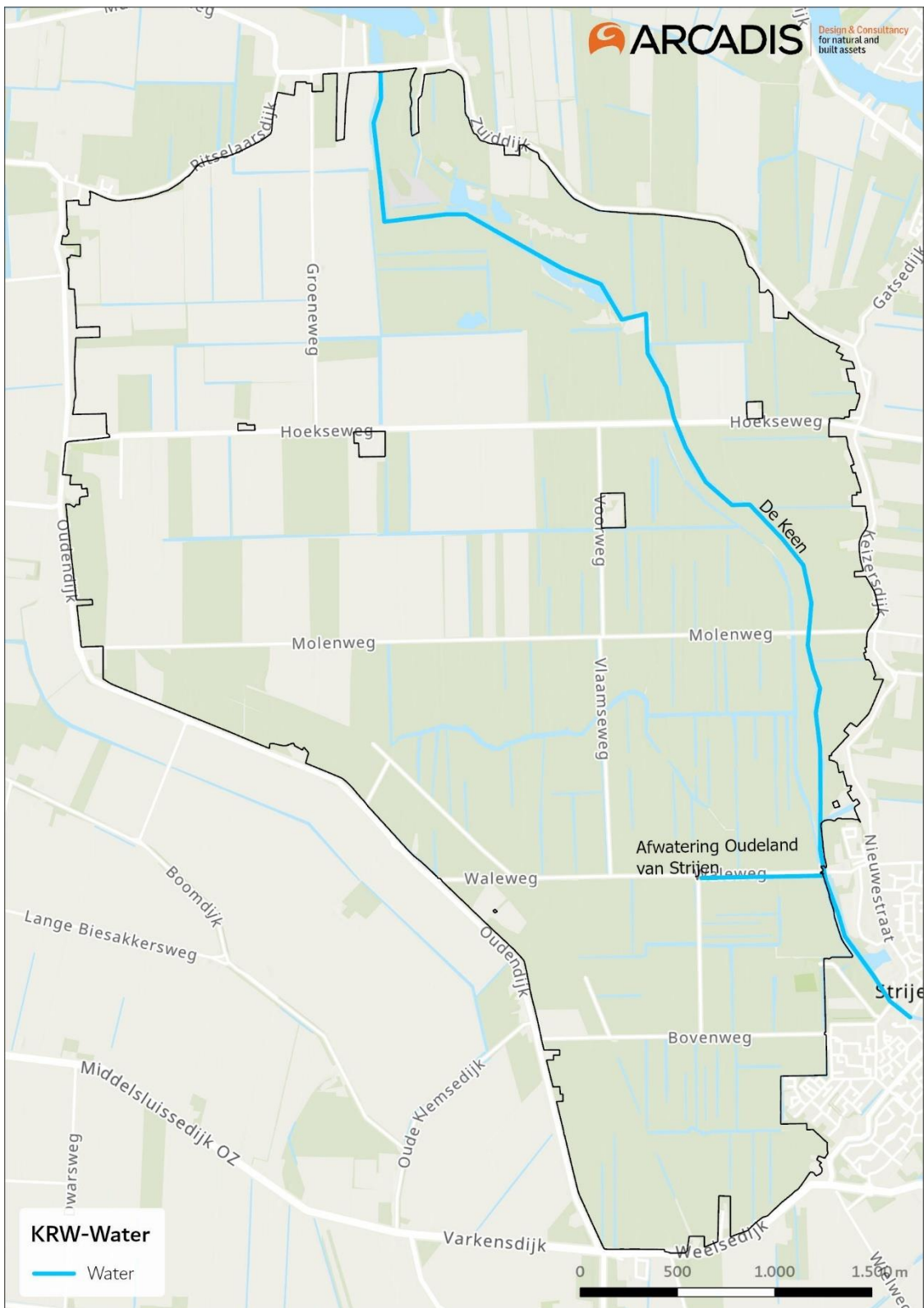
Binnen het Oudeland van Strijen loopt een buisleidingenstraat. In de buisleidingenstraat liggen onder andere leidingen van LSNed (zie Figuur 4-1, eigendom van de staat). In de huidige situatie laat LSNed boven de buisleidingenstraat gecombineerde inspectievluchten uitvoeren voor drie bedrijven. Daarbij wordt één richting op gevlogen (geen heen-en-weer bewegingen) en wordt gevlogen op minimaal 800 voet (ongeveer 244 m). Tijdens de vluchten wordt de westelijke contour van de buisleidingenstraat aangehouden. Gemiddeld vindt één inspectievlucht per week plaats. Door DPO en Air Liquide worden geen inspectievluchten gehouden.

4.3 Beroepsvisserij

Er is één binnenvisser actief in het gebied. Er wordt in drie wateren in het gebied (De Keen, Afwatering Oudeland Strijen en watergang parallel aan De Keen) gevist op brasem en karper ten behoeve van ecologisch visstandbeheer voor een verbeterde waterkwaliteit (zie Figuur 4-4). De verwijderde vissen worden direct na het onttrekken teruggezet in andere wateren buiten het Oudeland van Strijen. Deze bemonstering (door middel van electrovisserij) vindt plaats in de periode december – januari. De totale bemonstering van de drie wateren duurt drie dagen. Verder wordt (op initiatief van de binnenvisser of de plaatselijke hengelsportvereniging) blankvoorn, zeelt en snoek uitgezet. Het achterliggende doel van deze beroepsvisser

4.4 Visserij: visstandonderzoek

Waterschap Hollandse Delta is verplicht om, in het kader van de KRW, monitoring uit te voeren in de zogeheten KRW-waterlichamen. Binnen het Oudeland van Strijen liggen KRW-waterlichamen: De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen. Tenminste één keer per zes jaar vindt er een visstand onderzoek plaats in deze wateren. Dit visonderzoek zal in 2025 of 2026 weer plaats vinden (mededeling WSHD). Het vindt plaats in de twee hoofdwatertgangen De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen (zie Figuur 4-4; Provincie Zuid-Holland, 2016). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat dit onderzoek gedurende het hele jaar plaats kan vinden.

Figuur 4-4 Ligging van de twee KRW-water lichamen in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen

5 Afbakening van storingsfactoren

5.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is beschreven welke activiteiten worden getoetst en op welke IHD mogelijke effecten te verwachten zijn. In dit hoofdstuk wordt per activiteit gekeken naar de mogelijke storingsfactoren die kunnen optreden en op welke soorten deze effect kunnen hebben. De aard en reikwijdte van deze afgebakende storingsfactoren worden vervolgens per activiteit beschreven.

5.2 Afbakening

In Tabel 5-1 zijn voor de activiteiten de mogelijke storingsfactoren weergegeven. Effecten die kunnen optreden zijn verstoring door optische effecten, geluid, trilling, mechanische effecten en/of vermesting en verzuring. Dit overzicht wordt in onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Tabel 5-1 Overzicht van mogelijke storingsfactoren per te beoordelen activiteit

Activiteit	Optische effecten	Geluid	Trilling	Mechanische effecten	Vermesting en verzuring
Natuurbeheer in het reservaat: Maaien van rietland	X	X	X	X	X
Peilbeheer: plaatsen van pompen	X	X		X	X
Buisleidingenstraat beheer: Inspecties m.b.v. vliegtuigen	X	X			X
Visserij: Beroepsvisserij	X	X			X
Visserij: Visstandonderzoek	X	X			X

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie kan optreden bij de activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van verbrandingsmotoren. Het Oudeland van Strijen is enkel aangewezen als Vogelrichtlijngebied zonder stikstofgevoelige soorten. Hierdoor zijn negatieve effecten van stikstofdepositie op de Natura 2000-waarden van Oudeland van Strijen op voorhand uitgesloten. Effecten van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden zijn niet op voorhand uitgesloten. Stikstofgevoelige habitattypen in een overbelaste situatie liggen het dichtstbij op een afstand van 10 km in de Biesbosch en Krammer-Volkerak (Aerius monitor, maart 2025). De verwachting is dat de uitstoot van stikstof ten gevolge van de activiteiten dusdanig laag is dat er geen depositie zal plaatsvinden in stikstofgevoelige habitattypen in een overbelaste situatie. Zonder een Aerius berekening kan dit echter niet worden uitgesloten. De initiatiefnemers van de activiteiten zijn zelf verantwoordelijk voor het toetsen van de effecten van stikstofdepositie op andere Natura 2000-gebieden dan Oudeland van Strijen.

5.3 Aard en reikwijdte van storingsfactoren

5.3.1 Natuurbeheer in het reservaat: beheer van rietland

Verstoring door geluid, trilling en optische effecten

Aard
Het maaien van het rietland langs De Keen of in het broekbosje in het noorden van het gebied kan verstoring door geluid, trilling en optische effecten veroorzaken door de aanwezigheid van mensen en het gebruik van de rupsmaaier. Deze verstoring kan ertoe leiden dat vogels niet alleen individueel maar als gehele groep opvliegen.

Hierdoor worden rust- en foerageerplekken verlaten en moeten de vogels uitwijken naar alternatieve locaties, wat hun energieverbruik en overlevingskansen kan beïnvloeden. De mate van verstoring door geluid en trilling is onder andere afhankelijk van achtergrondgeluid en -trilling, en de duur, frequentie en sterkte van de verstoringbron zelf. De verstoring treedt enkel op gedurende het uitvoeren van de maaiwerkzaamheden en is daarmee tijdelijk en cyclisch (ieder jaar één tot drie dagen in november) van aard.

Reikwijdte

De effecten treden gelijktijdig op, waarbij de verstoring van geluid de grootste reikwijdte heeft. Door het open landschap, dat vooral bestaat uit graslandpercelen met enkele landschapselementen (zoals heggen en bosschages), kunnen optische effecten en geluid (en trilling) ver reiken. Maaimachines, die gebruikt worden voor het beheer van rietland, hebben vaak een geluidsniveau tussen de 75 en 85 dB(A) (Stigas, z.d.). Het geluidsniveau neemt in een vrije veldomgeving af met 6 dB per verdubbeling van de afstand (TeamGeluid, z.d.). In stiltegebieden (waar voornamelijk natuurlijke geluiden aanwezig zijn) wordt een gemiddeld geluidsniveau onder de 40 dB als doel gesteld (Rijksoverheid, z.d.). Het geluidsniveau neemt volgens voorgaande af van 85 dB tot 40 dB in circa 178 m afstand. Dit betekent dat de reikwijdte van verstoring circa 178 m is van de activiteit.

Verstoring door mechanische effecten

Aard

Door het gebruik van maaimachines kunnen mechanische effecten optreden in het rietland, bijvoorbeeld door het maaien zelf, verdichting van de bodem of bandensporen van de machines.

Reikwijdte

Mechanische effecten treden alleen op ter plaatse van de locatie waar de maaimachines werkzaamheden uitvoeren en zijn dus ondergeschikt aan de effecten van geluid en optische verstoring. Mechanische effecten worden niet verder beschouwd.

5.3.2 Natuurbeheer in het reservaat: plaatsen van pompen

Verstoring door geluid en optische effecten

Aard

Het plaatsen van pompen kan verstoring door geluid en optische effecten veroorzaken door de aanwezigheid van mensen en het gebruik van een trekker of auto. Deze verstoring kan ertoe leiden dat vogels niet alleen individueel maar als gehele groep opvliegen. Hierdoor worden rust- en foerageerplekken verlaten en moeten de vogels uitwijken naar alternatieve locaties, wat hun energieverbruik en overlevingskansen kan beïnvloeden. Het plaatsen van de pompen gebeurt elk jaar in de eerste twee weken van maart en is daarmee tijdelijk en cyclisch van aard.

Reikwijdte

De effecten treden gelijktijdig op, waarbij de verstoring van geluid de grootste reikwijdte heeft. Voor de reikwijdte wordt uitgegaan van het gebruik van een trekker, aangezien deze qua grootte (optische effecten) en geluid het meest verstoring kunnen zijn. Door het open landschap, dat vooral bestaat uit graslandpercelen met enkele landschapselementen (zoals heggen en bosschages), kunnen optische effecten en geluid ver reiken. Trekkers hebben vaak een geluidsniveau tussen de 75 en 95 dB(A), afhankelijk van het toerental en of de trekker open of gesloten is (Stigas, z.d.). Het geluidsniveau neemt in een vrije veldomgeving af met 6 dB per verdubbeling van de afstand (TeamGeluid, z.d.). In stiltegebieden (waar voornamelijk natuurlijke geluiden aanwezig zijn) wordt een gemiddeld geluidsniveau onder de 40 dB als doel gesteld (Rijksoverheid, z.d.). Het geluidsniveau neemt volgens voorgaande af van 95 dB tot 40 dB in circa 563 m afstand. Dit betekent dat de reikwijdte van verstoring circa 563 m is van de activiteit.

Verstoring door mechanische effecten

Aard

Door het gebruik van trekkers of auto's kunnen mechanische effecten optreden in het grasland, zoals verdichting van de bodem of bandensporen in het gras.

Reikwijdte

Mechanische effecten treden alleen op ter plaatse van de locatie waar de activiteit uitgevoerd wordt en zijn dus ondergeschikt aan de effecten van geluid en optische verstoring. Mechanische effecten worden niet verder beschouwd.

5.3.3 Buisleidingenstraat beheer: inspecties met behulp van vliegtuigen

Verstoring door geluid en optische effecten

Aard

Inspectievluchten boven de buisleidingenstraat kunnen verstoring door geluid en optische effecten veroorzaken door het (snel en luid) overvliegen van motorvliegtuigen, die gezien worden als grote roofvogel. Deze verstoring kan ertoe leiden dat vogels niet alleen individueel maar als gehele groep opvliegen. Hierdoor worden rust- en foerageerplekken verlaten en moeten de vogels uitwijken naar alternatieve locaties, wat hun energieverbruik en overlevingskansen kan beïnvloeden. Gemiddeld wordt één keer per week inspectie gedaan door een vliegtuig in één richting (circa 244 m hoog), waardoor de verstoring tijdelijk en cyclisch van aard is. Dit betreft een intense storing die van korte duur is. Vanwege de korte duur vliegen vogels na verstoring slechts kort rond en hervatten relatief snel hun oorspronkelijke gedrag. Verstoring door vliegtuigen wordt dan ook met name kritisch voor vogels wanneer de frequentie van vliegtuigpassages hoog is waardoor de vogels vaak verstoord worden (bijv. nabij vliegvelden), of wanneer één verstoring grote effecten heeft door bijvoorbeeld een lage vlieghoogte in een kwetsbaar gebied (broedvogels, broedkolonies). Hoogte en afstand bepalen zowel het geluid als het optische effect waar de vogels aan blootgesteld worden.

Reikwijdte

De effecten treden gelijktijdig op waarbij de verstoring van geluid de grootste reikwijdte heeft. Versturende effecten van vliegtuigen treden op tot grote afstanden en hoogtes en zijn sterk afhankelijk van lokale situaties. In Krijgsveld *et al.* (2022) wordt gesteld dat over het algemeen boven een hoogte van 1 km effecten uitgesloten zijn, en dat vogels vaker vluchten onder hoogtes van 300 tot 350 m. Bij een afstand van meer dan circa 2 km zijn effecten ook uitgesloten, terwijl binnen 1 km afstand vaker vluchtreacties optreden. Op hoogtes minder dan 1 km is het optreden van eventuele effecten afhankelijk van factoren als horizontale afstand tot de vogels, frequentie van vluchten, vlieggedrag van het vliegtuig, type vliegtuig en de lokale situatie (Krijgsveld *et al.*, 2022). Voor de inspectievluchten wordt structureel dezelfde route gebruikt langs de westelijke contour van de buisleidingenstraat (westelijke kant van het N2000-gebied) op een hoogte van circa 244 m.

5.3.4 Visserij: beroepsvisserij

Verstoring door geluid en optische effecten

Aard

Wegvangen van brasem en karper met behulp van electrovisserij kan verstoring door geluid en optische effecten veroorzaken door de aanwezigheid van mensen en het mogelijke gebruik van een (motor)boot. Deze verstoring kan ertoe leiden dat vogels niet alleen individueel maar als gehele groep opvliegen. Hierdoor worden rust- en foerageerplekken verlaten en moeten de vogels uitwijken naar alternatieve locaties, wat hun energieverbruik en overlevingskansen kan beïnvloeden. Deze verstoring vindt vooral plaats bij vogels die op of rond het water leven. Het vissen vindt gedurende drie aaneengesloten dagen plaats in de periode december – januari en is daarmee tijdelijk en cyclisch van aard. De verstoring vindt plaats aan de oostzijde van het gebied, in De Keen, de watergang parallel daaraan en Afwatering Oudeland van Strijen.

Reikwijdte

De effecten treden gelijktijdig op, waarbij de verstoring van geluid de grootste reikwijdte heeft. De reikwijdte van geluid en optische effecten worden beïnvloed door de mate van geslotenheid van het gebied (zoals riet, heggen en bosschages). Op de oevers van de watergangen (zoals De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen) zijn meer beschutting (zoals rietvegetatie) dan op de graslandpercelen zelf. Het landschap blijft echter relatief open, waardoor optische effecten en geluid ver kunnen reiken. Bij gebruik van een boot met kleine buitenboordmotor (2,5 pk) is het maximale geluid circa 90 dB (Motorboot, 2018). Het geluidsniveau neemt in een vrije veldomgeving af met 6 dB per verdubbeling van de afstand (TeamGeluid, z.d.). In stiltegebieden (waar voornamelijk natuurlijke geluiden aanwezig zijn) wordt een gemiddeld geluidsniveau onder de 40 dB als doel gesteld (Rijksoverheid, z.d.). Het geluidsniveau neemt volgens voorgaande af van 90 dB tot 40 dB in circa 317 m afstand. Dit betekent dat de reikwijdte van verstoring circa 317 m is van de activiteit.

5.3.5 Visserij: visstandonderzoek

Verstoring door geluid en optische effecten

Aard

Monitoring van vissen kan verstoring door geluid en optische effecten veroorzaken door de aanwezigheid van mensen. Deze verstoring kan ertoe leiden dat vogels niet alleen individueel maar als gehele groep opvliegen.

Hierdoor worden rust- en foerageerplekken verlaten en moeten de vogels uitwijken naar alternatieve locaties, wat hun energieverbruik en overlevingskansen kan beïnvloeden. Deze verstoring vindt vooral plaats bij vogels die op of rondom de grotere watergangen leven. De monitoring vindt één keer per zes jaar plaats in De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen en is tijdelijk van aard.

Reikwijdte

De effecten treden gelijktijdig op, waarbij de verstoring van geluid de grootste reikwijdte heeft. De reikwijdte van geluid en optische effecten worden beïnvloed door de mate van geslotenheid van het gebied (zoals riet, heggen en bosschages). Op de oevers van de watergangen (zoals De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen) is meer beschutting (zoals rietvegetatie) dan op de graslandpercelen zelf. Het landschap blijft echter relatief open, waardoor optische effecten en geluid ver kunnen reiken. Bij gebruik van een boot met kleine buitenboordmotor (2,5 pk) is het maximale geluid circa 90 dB (Motorboot, 2018). Het geluidsniveau neemt in een vrije veldomgeving af met 6 dB per verdubbeling van de afstand (TeamGeluid, z.d.). In stiltegebieden (waar voornamelijk natuurlijke geluiden aanwezig zijn) wordt een gemiddeld geluidsniveau onder de 40 dB als doel gesteld (Rijksoverheid, z.d.). Het geluidsniveau neemt volgens voorgaande af van 90 dB tot 40 dB in circa 317 m afstand. Dit betekent dat de reikwijdte van verstoring circa 317 m is van de activiteit.

5.4 Conclusie afbakening

In hoofdstuk 3, 4 en 5 is afgebakend welke activiteiten, relevante natuurwaarden en mogelijke storingsfactoren van de activiteiten beoordeeld zullen worden in deze voortoets. In Tabel 5-2 is hier een overzicht van opgenomen.

Tabel 5-2 Overzicht van de afgebakende activiteiten, de mogelijke storingsfactoren van deze activiteiten en de relevante natuurwaarden die nader beoordeeld worden in deze voortoets

Activiteit	Storingsfactor	Instandhoudingsdoelen	
		Kolgans	Smient
Natuurbeheer in het reservaat: Beheer van rietland	Optische effecten	X	X
	Geluid	X	X
	Trilling	X	X
Natuurbeheer in het reservaat: Plaatsen van pompen	Optische effecten	X	X
	Geluid	X	X
	Mechanische effecten	X	X
Buisleidingenstraat beheer: Inspecties m.b.v. vliegtuigen	Optische effecten	X	X
	Geluid	X	X
	Trilling	X	X
Visserij: Beroepsvisserij	Optische effecten	X	X
	Geluid	X	X
Visserij: Visstandonderzoek	Optische effecten	X	X
	Geluid	X	X

6 Effectbeschrijving en beoordeling

In dit hoofdstuk worden de effecten van de activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen beschreven. Vervolgens wordt beoordeeld of significant negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten kunnen worden.

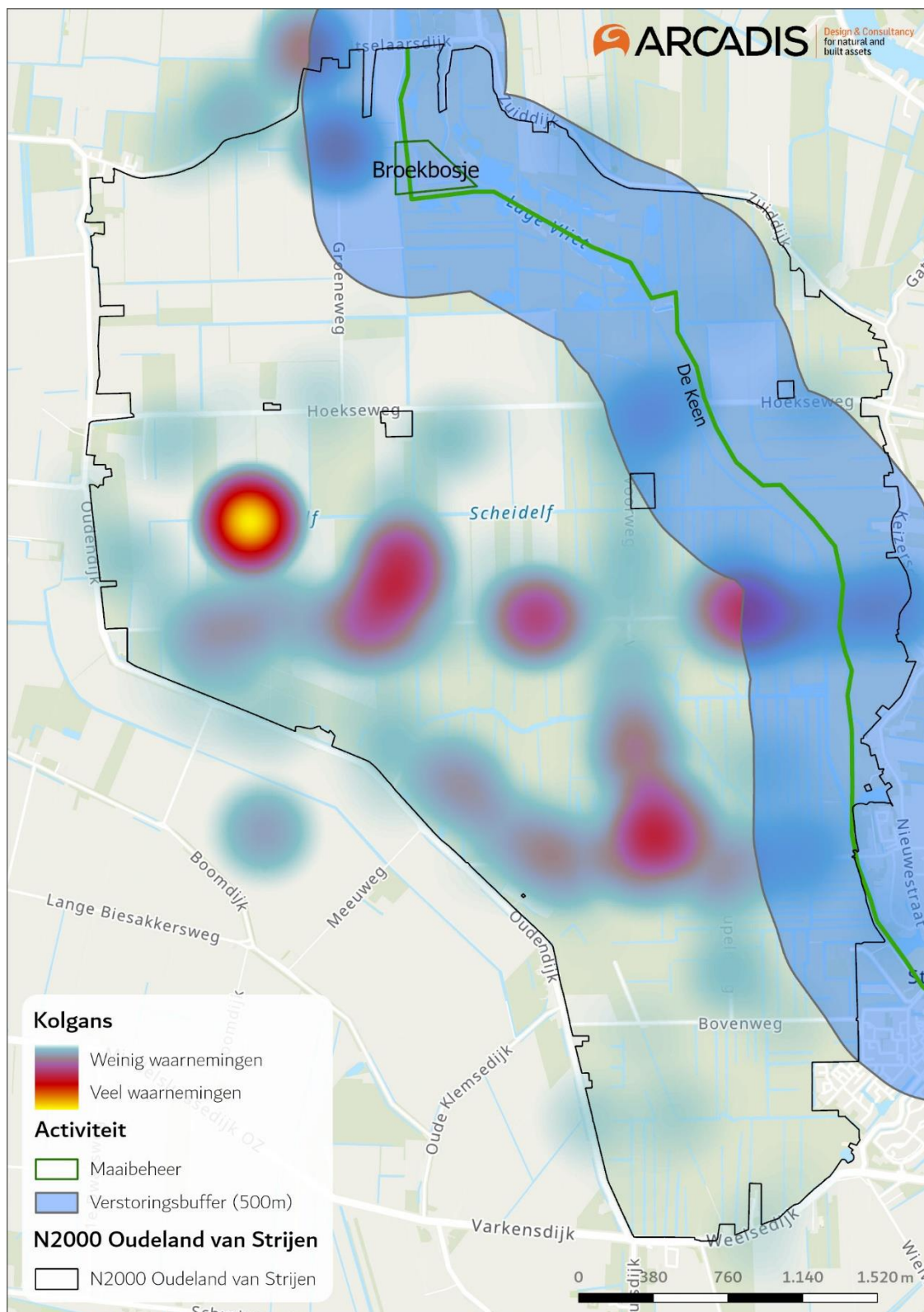
6.1 Natuurbeheer in reservaat: maaien van het rietland

6.1.1 Kolgans

Effectbeschrijving

De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008) en heeft een minimale naderingsafstand (ofwel bufferzone) van 500 m voordat verstoring optreedt (Krijgsveld et al., 2022). Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het maaien van het rietland treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Het maaien van het rietland wordt overdag uitgevoerd op 1 tot 3 opeenvolgende dagen in november, binnen de periode waarin de overwinterende kolganzen aanwezig zijn in het gebied. Dit maaien vindt plaats langs De Keen (aan de oostzijde van het N2000-gebied) en in het broekbosje (één perceel in het noordelijk deel van het reservaatgebied van Staatsbosbeheer). Afgaande van de verspreidingskaart van de kolgans foerageert de soort ook op de percelen aangrenzend aan de Keen en het broekbosje. Verstoring van de soort kan hier dus optreden. Het kernfoerageergebied van de soort ligt echter op minimaal 2 km van de Keen en het broekbosje en valt daarmee buiten de reikwijdte van de verstoring (zie Figuur 6-1). De minimale naderingsafstand van 500 m wordt hier namelijk niet overschreden en de geluidsverstoring is na circa 178 m van de bron al verlaagd tot het gemiddelde geluidsniveau van een stiltegebied (40 dB; zie paragraaf 5.3.1). Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd in één richting en niet tegelijk langs de gehele Keen en het broekbosje. Dit wordt zoveel mogelijk met vorst uitgevoerd, omdat de ganzen dan voedsel zoeken op andere locaties (buiten het N2000-gebied; med. Staatsbosbeheer). De kolgans heeft daarmee tijdens de werkzaamheden de mogelijkheid om te verplaatsen binnen het Natura 2000-gebied naar delen die buiten de reikwijdte van de verstoring liggen.

Figuur 6-1 Dichtheid van de waarnemingen van de kolgans op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringsbuffer van het maaien van het rietland.

Effectbeoordeling

De activiteit wordt binnen 1 tot 3e opeenvolgende dagen uitgevoerd dus er treden verder geen langdurige verstoringseffecten op.

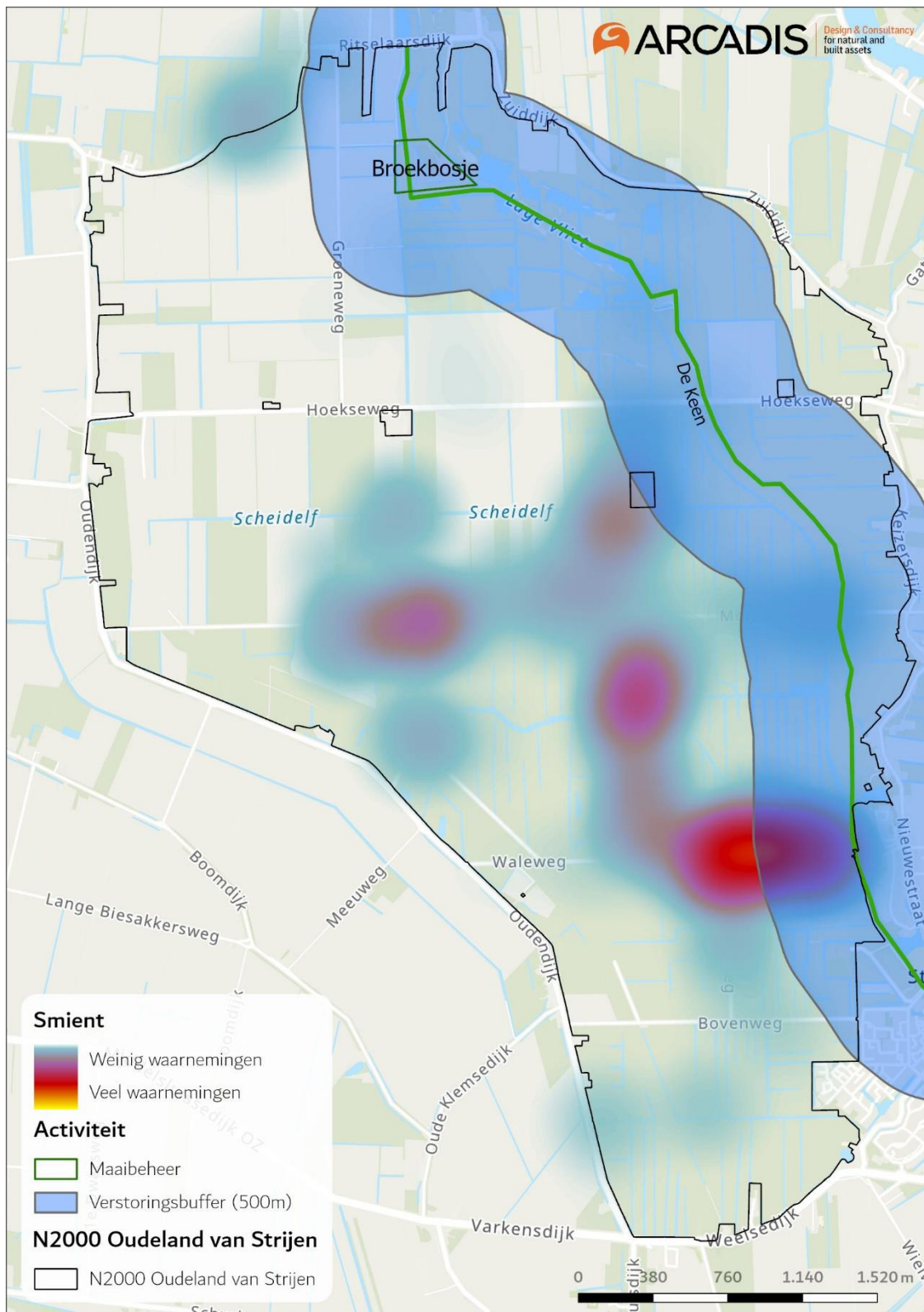
Van verstoring is alleen tijdelijk sprake, waarbij er voldoende uitwijkmogelijkheden binnen het Natura 2000-gebied zijn. Significante negatieve effecten van het maaien van het rietland binnen het reservaat van Staatsbosbeheer op de instandhoudingsdoelen van de kolgans in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid, trilling en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

6.1.2 Smient

Effectbeschrijving

De smient is verstoringsoefel en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtverstoring. Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringsoefel van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt, voor zover bekend, geen knelpunt voor de soort in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het maaien van het rietland treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid, optische effecten. De activiteit wordt overdag uitgevoerd in november, binnen de periode waarin de overwinterende smienten aanwezig zijn in het gebied. Dit maaien vindt plaats langs De Keen (aan de oostzijde van het N2000-gebied) en in het broekbosje (één perceel in het noordelijk deel van het reservaatgebied van Staatsbosbeheer), waar door Staatsbosbeheer ook veel smienten rustend worden waargenomen (zie Figuur 6-2). De rustende smienten kunnen hier worden verstoord door de maaiwerkzaamheden. Binnen het N2000-gebied is echter voldoende geschikt rustgebied voor de smient aanwezig dat op voldoende afstand (meer dan 500 m) ligt van deze werkzaamheden om naar uit te wijken. Daarnaast is deze verstoring tijdelijk van aard, enkel 1 tot 3 dagen in november, en wordt er in de uitvoering zo veel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige smienten. De werkzaamheden worden namelijk in één richting uitgevoerd en niet tegelijk langs de gehele Keen en het broekbosje (med. Staatsbosbeheer). Hiermee zal het maaien van het rietland geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Figuur 6-2 Dichtheid van de waarnemingen van de smient op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringsbuffer van het maaien van het rietland.

Effectbeoordeling

De activiteit wordt binnen 1 tot 3 opeenvolgende dagen uitgevoerd en er treden verder geen langdurige effecten op. Van verstoring is alleen tijdelijk sprake waarbij er voldoende uitwijkmogelijkheden binnen het Natura 2000-gebied zijn.

Significante negatieve effecten van het maaien van het rietland binnen het reservaat van Staatsbosbeheer) op de instandhoudingsdoelen van de smient in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid, trilling en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

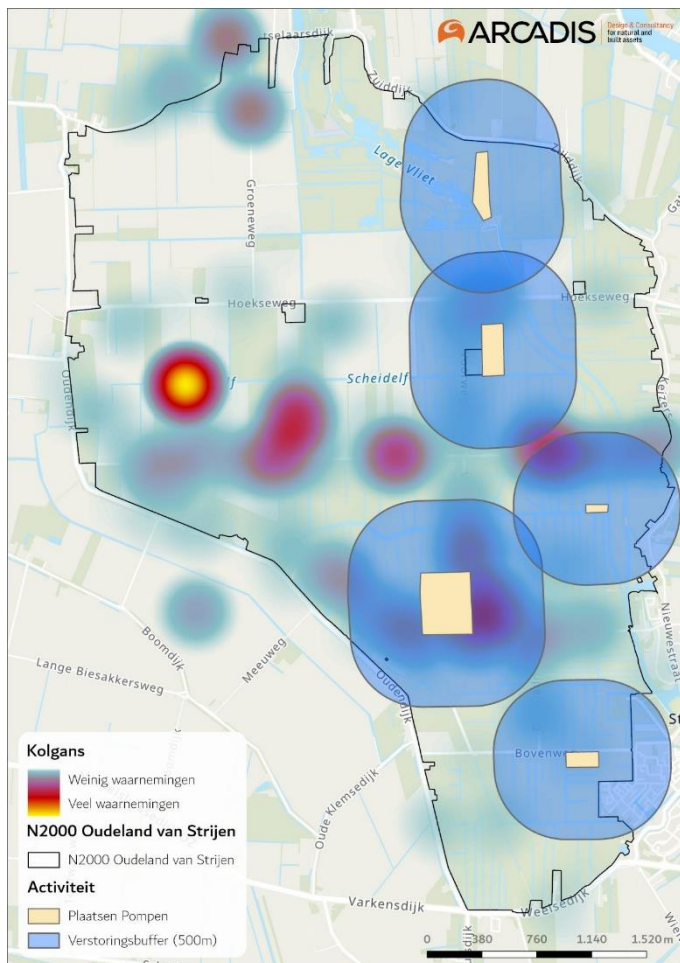
6.2 Natuurbeheer in het reservaat: Plaatsen van pompen

6.2.1 Kolgans

Effectbeschrijving

De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008) en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het plaatsen van de pompen treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid, optische effecten en mechanische effecten. Het plaatsen van pompen wordt overdag uitgevoerd in de eerste twee weken van maart, nog binnen de periode waarin de overwinterende kolganzen aanwezig zijn in het gebied. Echter zijn in maart veel kolganzen alweer vertrokken richting hun broedgebied elders. Het plaatsen van de pompen vindt plaats in het reservaatgebied van het Staatsbosbeheer en dan specifiek de percelen, zoals aangegeven in Figuur 4-3. Deze zijn vooral aanwezig aan de oostzijde van het N2000-gebied (zowel noord, midden als zuid) en daarmee niet nabij de kern van het foerageergebied van de kolgans, Figuur 6-3. Andere foerageergebieden van de kolgans binnen Oudeland van Strijen liggen dichterbij de locaties waar de pompen geplaatst worden. Echter is er binnen het gebied voldoende ander foerageergebied van goede kwaliteit aanwezig waar de kolgans tijdens de werkzaamheden naar uit kan wijken. Bovendien wordt er bij de uitvoering zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kolganzen, waarbij grote groepen niet worden verstoord en er bij kleine groepen altijd gewerkt wordt vanuit één locatie. Daarnaast is de verstoring tijdelijk van aard, enkel eenmalig in de eerste twee weken van maart. Hiermee zal het plaatsen van pompen geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Figuur 6-3 Dichtheid van de waarnemingen van de kolgans op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van het plaatsen van pompen.

Effectbeoordeling

De activiteit wordt binnen één dag uitgevoerd en er treden verder geen langdurige effecten op. Van verstoring is alleen tijdelijk sprake, waarbij er voldoende uitwijkmogelijkheden binnen het Natura 2000-gebied zijn. Significante negatieve effecten van het plaatsen van pompen binnen het reservaat van Staatsbosbeheer op de instandhoudingsdoelen van de kolgans in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid, optische effecten en mechanische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

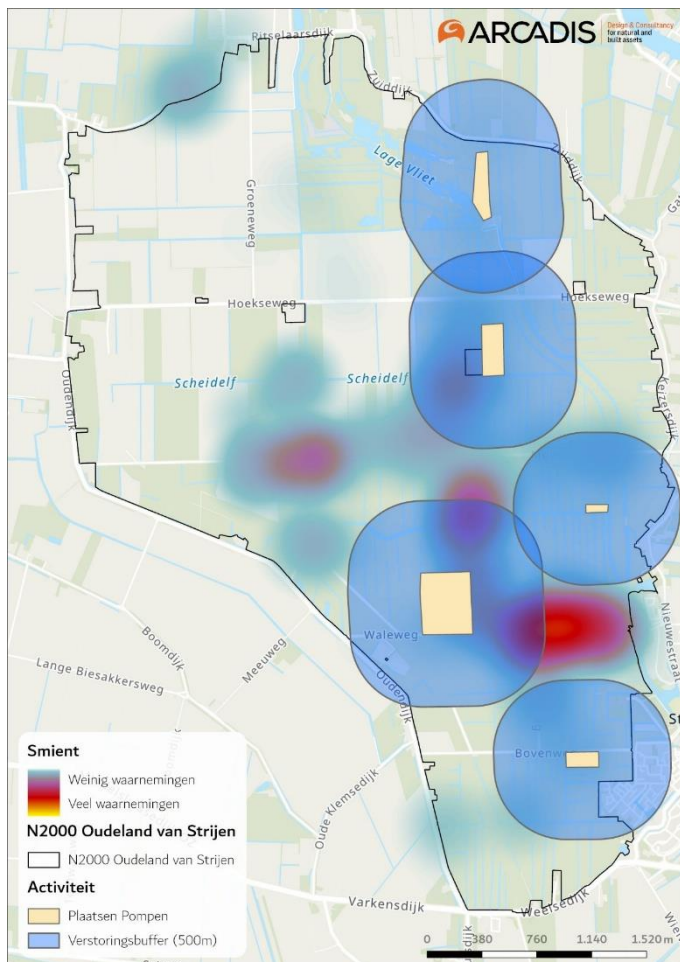
6.2.2 Smient

Effectbeschrijving

De smient is verstoringgevoelig en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtverstoring. Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringgevoeligheid van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt voor zover bekend geen knelpunt voor de soort in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het plaatsen van de pompen treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. De pompen worden overdag geplaatst in de eerste twee weken van maart, nog binnen de periode waarin de overwinterende smienten aanwezig zijn in het gebied. Echter zijn in maart veel smienten alweer vertrokken richting hun broedgebied elders. Het plaatsen van de pompen vindt plaats in het reservaatgebied van het Staatsbosbeheer en dan specifiek de percelen, zoals aangegeven in Figuur 4-3. Deze zijn vooral aanwezig aan de oostzijde van het N2000-gebied (zowel noord, midden als zuid). De rustende smienten zijn in dit deel van het gebied waargenomen en kunnen hier dus worden verstoord door het plaatsen van de pompen (zie Figuur 6-4).

Binnen het N2000-gebied is echter voldoende geschikt rustgebied voor de smient aanwezig dat op voldoende afstand ligt van deze werkzaamheden om naar uit te wijken. Bovendien wordt er bij de uitvoering zoveel als mogelijk rekening gehouden met de smienten, waarbij grote groepen niet worden verstoord en er bij kleine groepen altijd gewerkt wordt vanuit één locatie. Daarnaast is deze verstoring tijdelijk van aard, enkel eenmalig in de eerste twee weken van maart. Hiermee zal het plaatsen van pompen geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Figuur 6-4 Dichtheid van de waarnemingen van de smient op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van het plaatsen van pompen.

Effectbeoordeling

De activiteit wordt binnen één dag worden uitgevoerd en er treden verder geen langdurige effecten op. Van verstoring is alleen tijdelijk sprake, waarbij er voldoende uitwijkmogelijkheden binnen het Natura 2000-gebied zijn. Significante negatieve effecten van het plaatsen van pompen binnen het reservaat van Staatsbosbeheer op de instandhoudingsdoelen van de smient in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid, optische effecten en mechanische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

6.3 Buisleidingenstraat beheer: inspectie met behulp van vliegtuigen

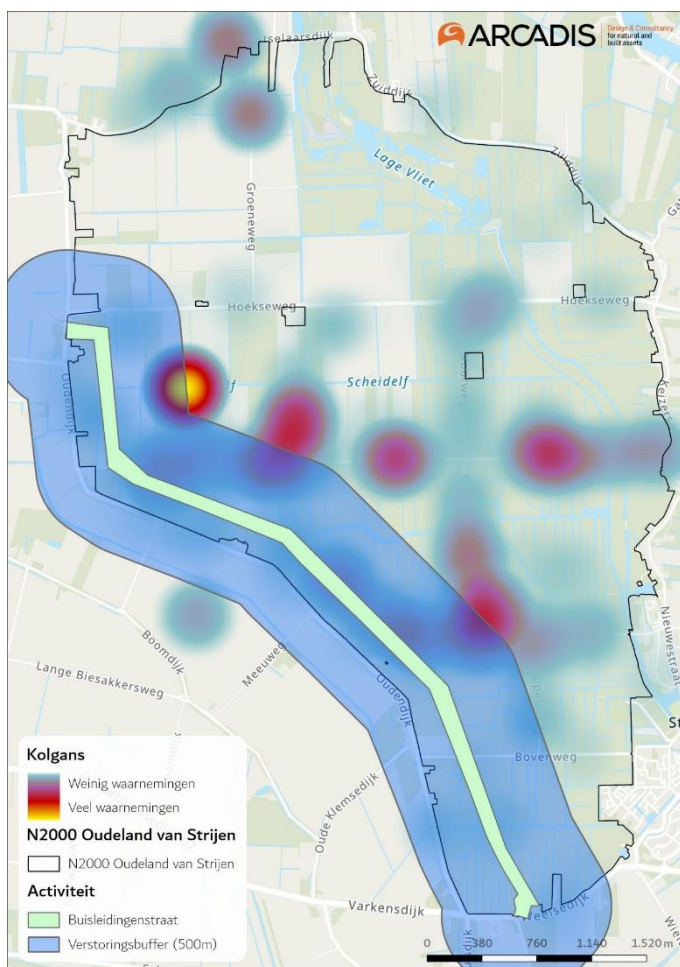
6.3.1 Kolgans

Effectbeschrijving

De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008) en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022).

Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van inspectie met behulp van vliegtuigen treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Gemiddeld vindt er gedurende het hele jaar één inspectievlucht per week plaats (overdag), waardoor dit binnen de periode valt waarin de overwinterende kolganzen aanwezig zijn in het gebied. De buisleidingenstraat verloopt langs de westzijde van het N2000-gebied en inspectievluchten vinden langs de westelijke contour hiervan plaats op een hoogte van minstens 235 m. In Krijgsveld *et al.* (2022) wordt gesteld dat over het algemeen boven een hoogte van 1 km effecten uitgesloten zijn, en dat vogels vaker vluchten onder hoogtes van 300 tot 350 m. Bij een afstand van meer dan circa 2 km zijn effecten ook uitgesloten, terwijl binnen 1 km afstand vaker vluchtreacties optreden. De kolganzen foerageren overdag verspreid door het gehele N2000-gebied, maar een kerngebied van waarnemingen ligt in het middenwesten. De inspectievluchten vinden deels plaats op minder dan 1 km afstand (circa 300 m) en mogelijk minder dan 300 m (minimale vlieghoogte is namelijk 800 voet: ongeveer 244 m) hoogte ten opzichte van dit foerageerkerngebied (zie Figuur 6-5). Hiermee zijn verstoring door geluid en optische effecten niet uit te sluiten.

Figuur 6-5 Dichtheid van de waarnemingen van de kolgans op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van de inspectievluchten voor het beheer van de buisleidingenstraat.

De verstoring op kolgans is niet uitgesloten. In 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van vliegverkeer op kolgans en smient in Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied nabij Groningen Airport Eelde (Lensink *et al.*, 2017). In dit onderzoek wordt gesteld dat meerdere verstoringen door meerdere vluchten met een vlieghoogte van tussen de 150 en 650 meter waarschijnlijk geen significant effect hebben op de instandhoudingsdoelstelling van kolgans. In het onderzoek wordt onderbouwd dat elke verstoring leidt tot gemiddeld enkele minuten opvliegen. Dit verlies aan foerageertijd moet worden gecompenseerd. Met meerdere verstoringen per dag kan die tijd oplopen tot een half uur.

Het onderzoek stelt dat de kolgans en smient door aanpassingsvermogen geen moeite hebben met het compenseren van een half uur aan foerageertijd. De verstoringstijd in het Oudeland van Strijen is door de inspectievluchten enkele minuten per week, en dus veel korter dan het half uur per dag, wat in het onderzoek geen effect op de instandhoudingsdoelstellingen had. Het is niet aannemelijk dat in de situatie in het Oudeland van Strijen met maar één vliegbeweging per week een significant negatief effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelen van de kolgans.

Effectbeoordeling

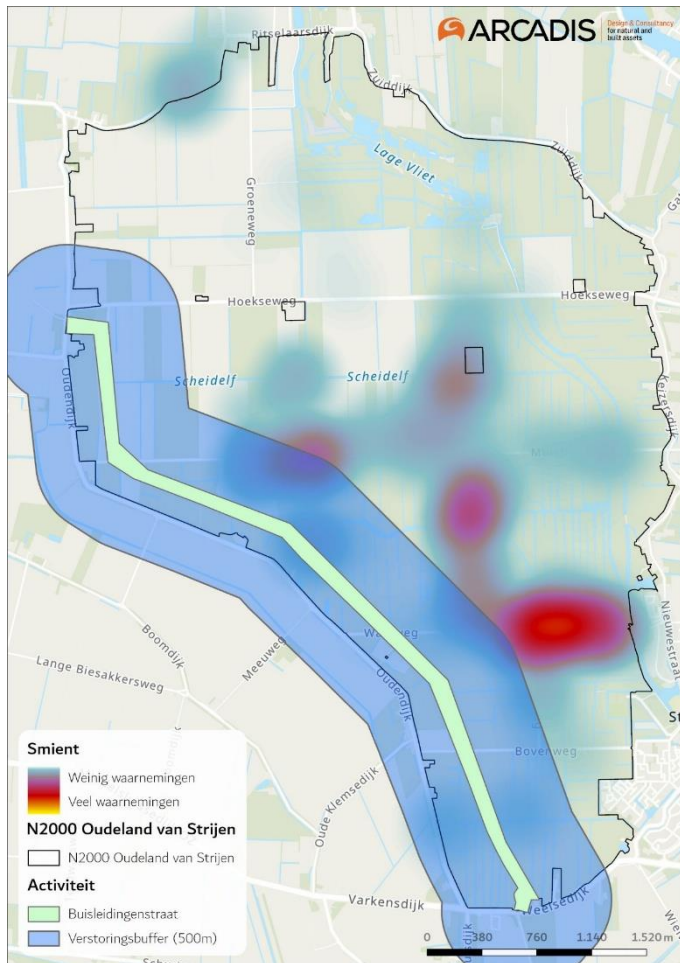
De activiteit vindt één keer per week plaats en zal leiden tot verstoring van de kolganzen nabij de buisleidingenstraat. De vogels verliezen dan enkele minuten aan foerageertijd maar kunnen dit compenseren. Significante negatieve effecten van inspectievluchten (voor beheer van de buisleidingenstraat) op de instandhoudingsdoelen van de kolgans in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten kan niet op voorhand worden uitgesloten.

6.3.2 Smient

Effectbeschrijving

De smient is verstoringgevoelig en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtverstoring. Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringgevoeligheid van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt voor zover bekend geen knelpunt voor de soort in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van inspectie met behulp van vliegtuigen treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Gemiddeld vindt er gedurende het hele jaar één inspectievlucht per week plaats (overdag), waardoor dit binnen de periode valt waarin de overwinterende smienten aanwezig zijn in het gebied. De buisleidingenstraat verloopt langs de westzijde van het N2000-gebied en inspectievluchten vinden langs de westelijke contour hiervan plaats op een hoogte van minstens 244 m. In Krijgsveld *et al.* (2022) wordt gesteld dat over het algemeen boven een hoogte van 1 km effecten uitgesloten zijn, en dat vogels vaker vluchten onder hoogtes van 300 tot 350 m. Bij een afstand van meer dan circa 2 km zijn effecten ook uitgesloten, terwijl binnen 1 km afstand vaker vluchtreacties optreden. De smienten rusten overdag, verspreid door het gehele N2000-gebied, maar worden voornamelijk waargenomen in het zuidoosten en het noorden van het reservaat van Staatsbosbeheer. De inspectievluchten vinden plaats op minstens 0,7 km afstand tot de vele waarnemingen in het zuidoosten en minstens 1,6 km afstand tot de vele waarnemingen in het noorden van het gebied (zie Figuur 6-6). Door de hoogte en afstand van het vliegtuig zijn een toename aan vluchtreacties met name in het zuidoosten van het gebied waarschijnlijk en kan verstoring door geluid, trilling en optische effecten op de smient niet worden uitgesloten.

Figuur 6-6 Dichtheid van de waarnemingen van de smient op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van de inspectievluchten voor het beheer van de buisleidingenstraat.

De verstoring op smient is niet uitgesloten. In 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van vliegverkeer op kolgans en smient in Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer gebied nabij Groningen Airport Eelde (Lensink et al., 2017). In dit onderzoek wordt gesteld dat meerdere verstoringen door meerdere vluchten met een vlieghoogte van tussen de 150 en 650 meter waarschijnlijk geen significant effect hebben op de instandhoudingsdoelstelling van smient. In het onderzoek wordt onderbouwd dat elke verstoring leidt tot gemiddeld enkele minuten opvliegen. Dit verlies aan foerageer- of rusttijd moet worden gecompenseerd. Met meerdere verstoringen per dag kan die tijd oplopen tot een half uur. Het onderzoek stelt dat de kolgans en smient door aanpassingsvermogen geen moeite hebben met het compenseren van een half uur aan foerageer- of rusttijd. De verstoringstijd in het Oudeland van Strijen is door de inspectievluchten enkele minuten per week, en dus veel korter dan het half uur per dag wat in het onderzoek geen effect op de instandhoudingsdoelstellingen had. Het is niet aannemelijk dat in de situatie in het Oudeland van Strijen met maar één vliegbeweging per week een significant negatief effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelen van de smient.

Effectbeoordeling

De activiteit vindt één keer per week plaats en zal leiden tot verstoring van de smienten nabij de buisleidingenstraat. De vogels verliezen dan enkele minuten aan foerageertijd maar kunnen dit compenseren. Significante negatieve effecten van inspectievluchten (voor beheer van de buisleidingenstraat) op de instandhoudingsdoelen van de smient in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

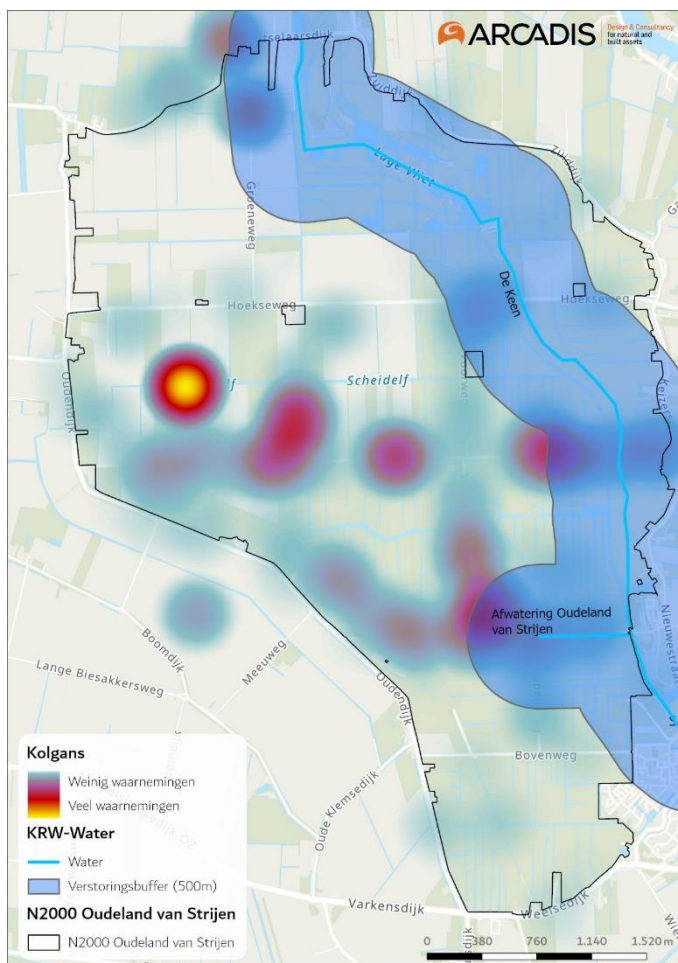
6.4 Visserij: beroepsvisserij

6.4.1 Kolgans

Effectbeschrijving

De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008) en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van de beroepsvisserij treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Het vissen wordt voor drie dagen overdag uitgevoerd in de periode december-januari, binnen de periode waarin de overwinterende kolganzen aanwezig zijn in het gebied. Deze beroepsvisserij vindt aan de oostzijde van het N2000-gebied plaats, in De Keen, de watergang parallel aan De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen. Deze watergangen liggen op meer dan 2 km afstand van de kern van het foerageergebied binnen Oudeland van Strijen (waar de meeste waarnemingen zijn). Deze afstand is dermate groot dat verstoring door geluid en optische effecten op het kernfoerageergebied niet plaatsvindt (zie Figuur 6-7). De activiteit vindt daardoor ook niet plaats binnen de 500 m minimale naderingsafstand van dit kernfoerageergebied. Andere foerageergebieden van de kolgans binnen Oudeland van Strijen liggen dichterbij de locaties waar de beroepsvisserij uitgevoerd wordt. Er is echter binnen het gebied voldoende ander foerageergebied van goede kwaliteit aanwezig waar de kolgans tijdens de activiteit naar uit kan wijken. Daarnaast is deze verstoring tijdelijk van aard, enkel gedurende de drie dagen van het vissen zelf. Hiermee zal de beroepsvisserij geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Figuur 6-7 Dichtheid van de waarnemingen van de kolgans op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van beroepsvisserij en visstandonderzoek

Effectbeoordeling

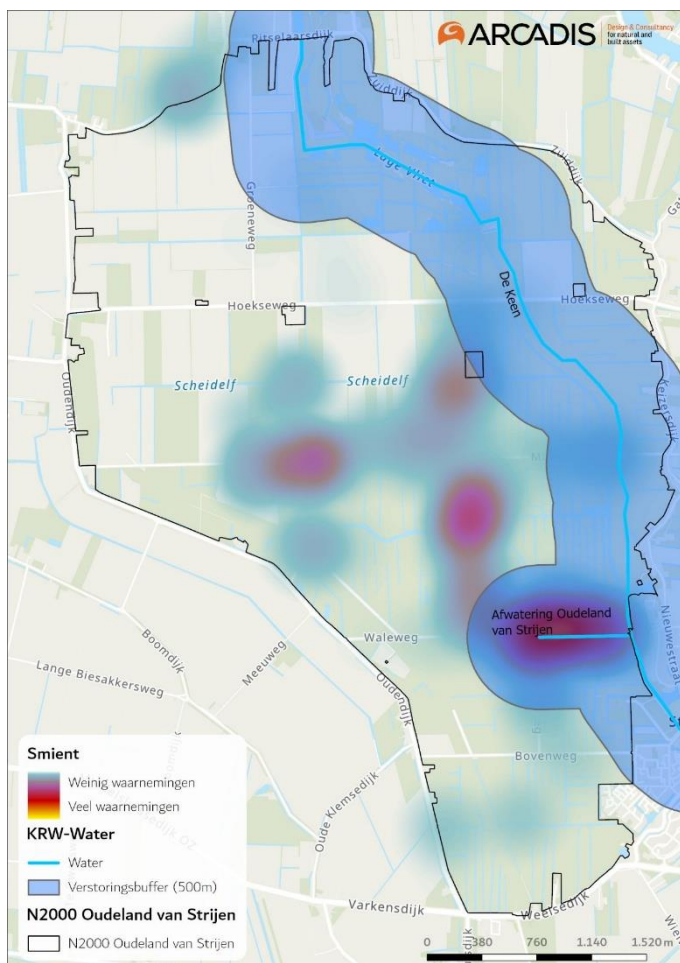
De activiteit vindt drie dagen in het jaar plaats op grote afstand van het kernfoerageergebied van de kolkans. Significante negatieve effecten van beroepsvisserij op de instandhoudingsdoelen van de kolkans in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

6.4.2 Smient

Effectbeschrijving

De smient is verstoringgevoelig en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtversterking. Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringgevoeligheid van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt voor zover bekend geen knelpunt voor de soort in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van de beroepsvisserij treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Het vissen wordt voor drie dagen overdag uitgevoerd in de periode december-januari, binnen de periode waarin de overwinterende smienten aanwezig zijn in het gebied. Deze beroepsvisserij vindt plaats aan de oostzijde van het N2000-gebied; in De Keen, de watergang parallel aan De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen. De rustende smienten kunnen hier worden verstoord door de beroepsvisserij, aangezien deze watergangen door de locaties met vele waarnemingen in het zuidoosten en noorden van het reservaat van Staatsbosbeheer lopen (zie Figuur 6-8). Binnen het N2000-gebied is echter voldoende geschikt rustgebied voor de smient aanwezig (zoals in het zuidoosten van het reservaat) dat op voldoende afstand ligt van deze werkzaamheden om naar uit te wijken. Daarbij betreft het één visser, en zal de verstoring niet gelijktijdig over het hele gebied plaats vinden. Daarnaast is deze verstoring tijdelijk van aard, enkel gedurende de drie dagen vissen zelf. Hiermee zal de beroepsvisserij geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Figuur 6-8 Dichtheid van de waarnemingen van de smient op basis van NDFF-waarnemingen in de periode 01-01-2018 t/m 31-12-2023 in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen ten opzichte van de locatie en 500 m verstoringbuffer van beroepsvisserij en visstandonderzoek.

Effectbeoordeling

De activiteit vindt drie dagen in het jaar plaatst en er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig in het gebied. Significante negatieve effecten van beroepsvisserij op de instandhoudingsdoelen van de smient in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

6.5 Visserij: visstandonderzoek

6.5.1 Kolgans

Effectbeschrijving

De gevoeligheid voor verstoring van kolgans is groot (Bureau Waardenburg, 2008) en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Momenteel zijn er geen tekenen dat verstoring zorgt voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het visstandonderzoek treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Dit wordt één keer per zes jaar overdag uitgevoerd. De tijd van het jaar waarin dit wordt uitgevoerd is onbekend, maar in deze voortoets wordt uitgegaan van overlap met de periode waarin de overwinterende kolganzen aanwezig zijn in het gebied. Het vindt plaats in De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen aan de oostzijde van het N2000-gebied. Deze watergangen liggen op meer dan 2 km afstand van de kern van het foerageergebied binnen Oudeland van Strijen (waar de meeste waarnemingen zijn). Deze afstand is dermate groot dat verstoring door geluid en optische effecten op het kernfoerageergebied niet plaatsvindt (zie Figuur 6-7). De activiteit vindt daardoor ook niet plaats binnen de 500 m minimale naderingsafstand van dit kernfoerageergebied. Andere foerageergebieden van de kolgans binnen Oudeland van Strijen liggen mogelijk dichtbij de locaties waar het visstandonderzoek uitgevoerd wordt. Er is echter binnen het gebied voldoende ander foerageergebied van goede kwaliteit aanwezig waar de kolgans tijdens de activiteit naar uit kan kijken. Daarnaast vindt de verstoring in een dermate lage frequentie plaats (eens in de zes jaar), dat het geen significante negatieve effecten zal hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Effectbeoordeling

De activiteit vindt één keer in de zes jaar plaats op slechts een klein deel van het Natura 2000-gebied. Significante negatieve effecten van visstandonderzoek op de instandhoudingsdoelen van de kolgans in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

6.5.2 Smient

Effectbeschrijving

De smient is verstoringsgevoelig en komt bij voorkeur voor in rustige gebieden met weinig recreanten en lichtverstoring. Volgens het onderzoek van Bureau Waardenburg (2008) is de verstoringsgevoeligheid van de soort gemiddeld en heeft een minimale naderingsafstand, ofwel bufferzone, van 500 m (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring vormt voor zover bekend geen knelpunt voor de soort in het N2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, in prep.).

Ten gevolge van het visstandonderzoek treden effecten op in de vorm van verstoring door geluid en optische effecten. Dit vindt één keer per zes jaar overdag plaats. De tijd van het jaar waarin dit wordt uitgevoerd is onbekend, maar in deze voortoets wordt uitgegaan van overlap met de periode waarin de overwinterende smienten aanwezig zijn in het gebied. Het vindt plaats in De Keen en Afwatering Oudeland van Strijen aan de oostzijde van het N2000-gebied. De rustende smienten kunnen hier worden verstoord door het visstandonderzoek, aangezien deze watergangen door de locaties met vele waarnemingen in het zuidoosten en noorden van het reservaat van Staatsbosbeheer lopen (zie Figuur 6-8). Binnen het N2000-gebied is echter voldoende geschikt rustgebied voor de smient aanwezig dat op voldoende afstand ligt van dit beheer om naar uit te kijken. Daarnaast vindt de verstoring in een dermate lage frequentie plaats (eens in de zes jaar), dat het geen significante negatieve effecten zal hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort in het gebied.

Effectbeoordeling

De activiteit vindt één keer in de zes jaar plaats op slechts een klein deel van het Natura 2000-gebied. Significante negatieve effecten van visstandonderzoek op de instandhoudingsdoelen van de smient in Oudeland van Strijen als gevolg van verstoring door geluid en optische effecten zijn op voorhand uitgesloten.

7 Cumulatie

In Tabel 7-1 is een overzicht opgenomen van de getoetste activiteiten in deze voortoets. De activiteiten vinden grotendeels niet plaats op hetzelfde moment. Alleen de inspecties van de buisleidingenstraat en het visstand-onderzoek kunnen samenvallen met een van de andere activiteiten in november, december, januari of maart. In het geval deze activiteiten tegelijk worden uitgevoerd, is er sprake van verstoring aan zowel de oostzijde (Keen) als de westzijde (buisleidingenstraat) van Oudeland van Strijen. Deze verstoring is van korte duur (overvliegen is maximaal enkele minuten en het maaien van het rietland langs de Keen beslaat niet de gehele keen in één keer). Zelfs als in worst-case scenario het visstandonderzoek en de vliegtuiginspecties samenvallen op dezelfde dag met één van de andere activiteiten zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden. Ook dan is het verlies aan foerageertijd makkelijk om te compenseren voor de soorten. In cumulatie zijn significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kolgans en smient in Oudeland van Strijen ook uitgesloten.

Tabel 7-1 Overzicht van de getoetste activiteiten en de tijd en frequentie waarmee deze worden uitgevoerd

Locatie	Activiteit	Tijd	Frequentie
Keen/afwatering Oudeland van Strijen	Maaien rietland	November	1-3 dagen per jaar
	Beroepsvisserij	December-januari	3 dagen per jaar
	Visstandonderzoek	Onbekend	1x per 6 jaar
Percelen van SBB	Plaatsen van pompen	Begin maart	1 dag per jaar
Buisleidingenstraat	Inspecties m.b.v. vliegtuigen	Jaarrond	1 dag per week

8 Conclusie

In deze voortoets is het effect van de te beoordelen activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen getoetst. Alle activiteiten zijn beoordeeld onder de voorwaarde dat de activiteiten worden uitgevoerd, zoals beschreven in hoofdstuk 3. Als dit niet het geval is, of er veranderingen in de activiteit gepland zijn, dienen deze activiteiten opnieuw getoetst te worden. Een overzicht van de resultaten staan in Tabel 8-1. Let hierbij op dat er geen toetsing heeft plaatsgevonden van het effect van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden.

Tabel 8-1 Overzicht van de te beoordelen activiteiten en de kans op significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen

Activiteit	Conclusie
Natuurbeheer in het reservaat: Beheer van rietland	Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de activiteit, zoals opgenomen in deze voortoets, zijn uitgesloten.
Peilbeheer: Plaatsen van pompen	Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de activiteit, zoals opgenomen in deze voortoets, zijn uitgesloten.
Buisleidingenstraat beheer: Inspecties m.b.v. vliegtuigen	Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de activiteit, zoals opgenomen in deze voortoets, zijn uitgesloten.
Visserij: Beroepsvisserij	Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de activiteit, zoals opgenomen in deze voortoets, zijn uitgesloten.
Visserij: Visstandonderzoek	Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de activiteit, zoals opgenomen in deze voortoets, zijn uitgesloten.

9 Geraadpleegde bronnen

- Europese Commissie, 2018, *Mededeling van de Commissie, Beheer van Natura 2000-gebieden, De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn (92/43/EEG)*.
- Fox, A. D., Keller, V., Langendoen, T., Lehekoinen, A., Lorentsen, S. H., Molina, B., ... & Wahl, J., 2016,. Seeking explanations for recent changes in abundance of wintering Eurasian Wigeon (*Anas enelope*) in northwest Europe. *Ornis Fennica*, 93(1), 12-25.
- Hornman M, Kavelaars M., Koffijberg K., Hustings F., Winden E. van, Els P. van, Jong A. de, Kleefstra R., Schoppers J., Slaterus R. Turnhout C. van & Soldaat L, 2022, Watervogels in Nederland in 2019/2020. *Sovon-rapport 2022/06, RWS-rapport BM 22.03*. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- Jongejans, E., Nolet, B. A., Schekkerman, H., Koffijberg, K., de Kroon, H., 2015, Naar een effectief en internationaal verantwoord beheer van de in Nederland overwinterende populatie Kolganzen, *Sovon-rapport 2014/56, CAPS-rapport 2014/02*, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Kleyheeg, E., & van den Bremer, L., 2018, Leefgebied van Smient in Natura 2000-gebied Rijntakken. *Sovon-rapport 2018/51*.
- Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- Lensink, R., Steendam, H., Krijgsveld, K., (2017). Effecten van vliegverkeer op kolganzen en smienten? Artikel uit de *Levende Natuur*, Maart 2017 (56-59). Bureau Waardenburg.
- LSned, 2023, Leidingenstraat Nederland, jaarverslag 2023.
- Motorboot, 2018. *Welke outboard is de beste?* Webpagina: [Lezerspaneltest 2,5 pk outboards | 100 Procent Motorboot](#), geraadpleegd op 24-03-2025
- Pöysä, H., Elmberg, J., Gunnarsson, G., Holopainen, S., Nummi, P., & Sjöberg, K., 2017, Habitat change and population decline in breeding wigeon *Anas penelope*. In *33rd IUGB Congress and 14th Perdix Congress 22-25 Aug, Montpellier*.
- Provincie Zuid-Holland, 2010, *Beheerplan Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen 2010-2015*.
- Provincie Zuid-Holland, 2016, *Beheerplan bijzondere natuurwaarden Oudeland van Strijen 2016-2021*.
- Provincie Zuid-Holland, 2023, Natuurdoelanalyse Natura 2000 - 100 Oudeland van Strijen. Opgesteld door Arcadis, Royal Haskoning DHV en Sweco. In opdracht van Provincie Zuid-Holland.
- Provincie Zuid-Holland, in prep., *110 Oudeland van Strijen Natura 2000-beheerplan 2025-2030*.
- Rijksoverheid, z.d. *Atlas leefomgeving – Stiltegebieden & stadsgeluid*. Webpagina: [Stiltegebieden & stadsgeluid | Atlas Leefomgeving](#), geraadpleegd op 24-03-2025.
- Sovon, 2019, Verminderd ganzenbezoek in de winters van 2017/18 en 2018/19, *Sovon-Nieuws* 32 (3).
- Sovon, 2022, *Bouwsteen ten behoeve van het Strategisch Plan Natura 2000 (A042 Dwerggans niet-broedvogel)*.
- Stigas, z.d. *Arbocatalogus Bos en Natuur: Geluid*. Webpagina: [Geluid | Arbocatalogus Bos en Natuur](#), geraadpleegd op 19-02-2025.
- Sweco, 2024, Ecologisch werkprotocol Leidingenstraat Nederland (LSNed). In Opdracht van LSned, 01-05-24.
- TeamGeluid, z.d. *Hoeveel neemt geluid af over afstand?* Webpagina: [Hoeveel neemt geluid af over afstand? - TeamGeluid](#), geraadpleegd op 24-03-2025.

Bijlage A Overzicht niet-getoetste activiteiten

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de activiteiten die zijn getoetst als huidig gebruik in het eerste en tweede beheerplan (Provincie Zuid-Holland 2010; 2016), en die niet getoetst zijn in de voortoets huidig gebruik Oudeland van Strijen voor beheerplan 3 (periode 2020-2025). De stappen, die zijn getroffen om tot deze selectie te komen, zijn opgenomen in paragraaf 1.2 en het juridisch kader in hoofdstuk 2 van de voortoets.

Activiteiten die vergunning vrij uitgevoerd mogen worden

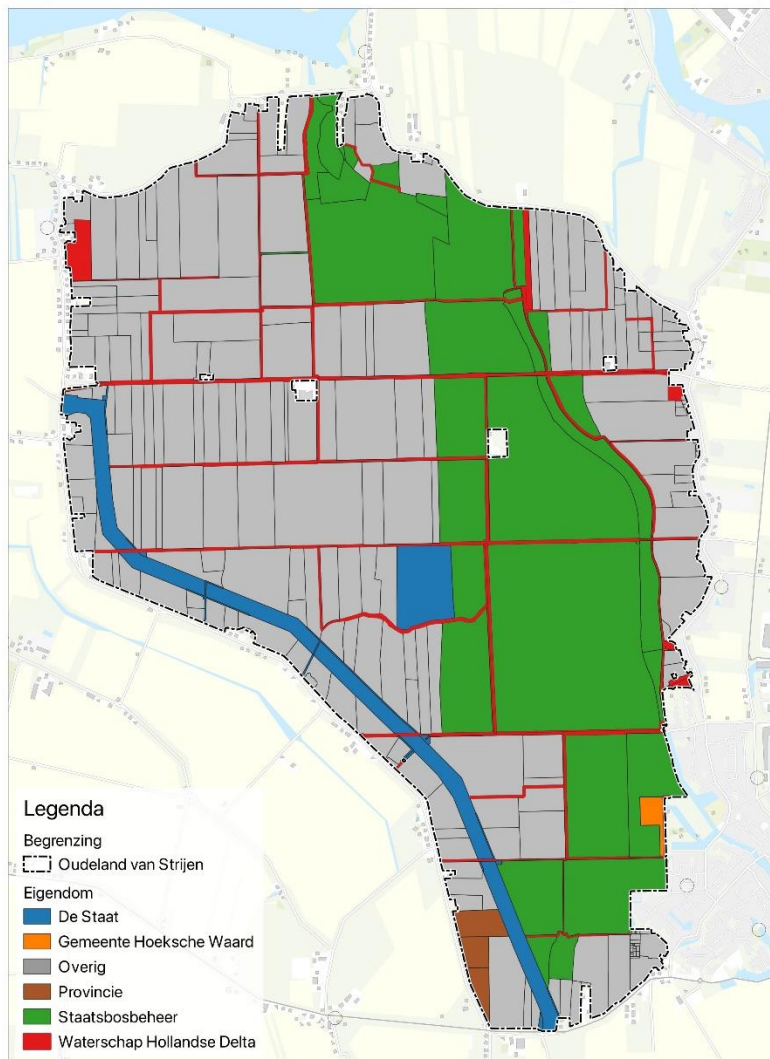
In onderstaande paragrafen is opgenomen welke activiteiten, die zijn opgenomen in het eerste en tweede beheerplan, nog steeds vergunningvrij (in het kader Natura 2000omgevingswet) uitgevoerd kunnen worden.

Vrijstelling instandhoudingsmaatregelen

Onder deze categorie vallen de activiteiten die uitgevoerd worden, die noodzakelijk zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Onderstaand zijn de activiteiten opgenomen die zijn getoetst in het eerste en tweede beheerplan en tot deze categorie behoren. Zie het juridisch kader in hoofdstuk 2 voor wanneer een activiteit onder deze categorie valt.

In het Oudeland van Strijen ligt het reservaat wat in beheer is bij Staatsbosbeheer, zie Figuur 9-1. Het merendeel van het reservaatgebied van Staatsbosbeheer wordt verpacht aan agrariërs die het gebied als weidegrond gebruiken. Het beheer van Staatsbosbeheer en pachters is deels gericht op de opvang van overwinterende ganzen en smienten (Provincie Zuid-Holland, 2016). Het beheer, dat wordt uitgevoerd ten behoeve van het leefgebied van de instandhoudingsdoelstellingen, is daarmee vrijgesteld van een vergunning en hoeft niet verder getoetst te worden, zie het juridisch kader in hoofdstuk 2.

Eigendomssituatie Oudeland van Strijen (01/2024)

Figuur 9-1: Eigendomssituatie van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen (Kadastrale kaart opgevraagd door Provincie Zuid-Holland, 2024).

Onderstaand is een lijst opgenomen van beheer wat uitgevoerd wordt ten behoeve van leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient en daarmee vergunningvrij kan worden uitgevoerd.

Graslandbeheer

Het leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient bestaat voornamelijk uit grasland. Vitaal grasland met een open structuur is daarmee nodig voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De grasland-percelen binnen het reservaat worden verpacht. In de pachtcontracten zijn voorwaarden opgenomen. Deze voorwaarden moeten garanderen dat voor de wintergastenopvang het grasland medio oktober, als de ganzen en smient arriveren, 'schoon' wordt opgeleverd. Dit betekent dat hoge kruiden en grassen zijn afgemaaid of afgegraasd. Er wordt gestreefd naar een grasvegetatie die kort en eiwitrijk de winter ingaat.

De activiteiten die hieronder vallen en zijn opgenomen in het eerste- en tweede beheerplan zijn:

1. Beweiden

De gemiddelde veebezetting is 1,5 koe per hectare, maar kan hoger of lager zijn afhankelijk van de (groei)omstandigheden van het grasland. Door een flexibele inzet van vee dichtheden wordt hierop gestuurd.

2. **Maaïen en afvoeren**

Ruigtepercelen met veel ridderzuring worden extra gemaaid. De baaltjes met hooi worden afgevoerd naar de stort om een verdere verspreiding van ridderzuring te voorkomen.

3. **Hooien**

De hooilanden worden tot maximaal drie keer gemaaid. In het tweede beheerplan is vastgelegd dat het maaïen van het hooiland uiterlijk 15 oktober gereed moet zijn. Hier is het hooibeheer op aangepast. Met hooibeheer kan verruiging beter worden tegengegaan.

4. **Bloten**

Na de beweiding wordt het grasland, waar dit nodig is, kort gemaaid ('gebloot') om het gras kort de winter in te doen gaan. In het tweede beheerplan zijn er voorwaarden gesteld aan het uitvoeren van bloten.

Bloten moet buiten de periode van 1 oktober t/m 31 maart worden uitgevoerd op percelen die door dwergganzen worden gebruikt. Bloten mag op deze percelen alleen in oktober worden uitgevoerd mits er instemming is van de Wetlandwacht en/of de dwerggansdeskundigen van het Hoekschevaards Landschap. Bloten op de overige percelen moet plaatsvinden buiten de periode van 1 november t/m 31 maart. Zolang aan de voorwaarden voldaan wordt, kan bloten ook in het derde beheerplan vergunningvrij worden uitgevoerd.

5. **Bewerking van het grasland**

Bewerking van het grasland (rollen, doorzaaien) vindt in de eerste helft van maart plaats en kan dus overlappen met de aanwezigheid van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient. Deze werkzaamheden dienen in verband met de effectiviteit van de activiteit vóór aanvang van het broedseizoen te zijn uitgevoerd (in de zomer of najaar hebben deze maatregelen weinig tot geen effect op de kwaliteit van het grasland).

Bewerking van het grasland is noodzakelijk voor het vitaal houden van het grasland en daarmee het behoud van het leefgebied van de aangewezen soorten. De activiteit is daardoor noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen en mag daarom ondanks overlap met de aanwezigheid van de ganzen en smient worden uitgevoerd.

6. **Greppelonderhoud (begreppelen)**

Begreppelen wordt uitgevoerd om het overvloedige regenwater vlug bovengronds af te voeren. Door het steeds langere groeiseizoen van het gras en soms ook door regenval vinden deze werkzaamheden vooral tussen eind september en medio november plaats. Begreppeling van het grasland is noodzakelijk voor het vitaal houden van het grasland en daarmee leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient. De activiteit is daardoor noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen en mag daarom ondanks overlap met de aanwezigheid van de ganzen en smient worden uitgevoerd. In het tweede beheerplan zijn er voorwaarden gesteld aan begreppelen. Begreppelen moet buiten de periode van 1 oktober t/m 31 maart worden uitgevoerd op percelen die door dwergganzen worden gebruikt. Begreppelen mag op deze percelen alleen in oktober worden uitgevoerd mits er instemming is van de Wetlandwacht en/of de dwerggansdeskundigen van het Hoekschevaards Landschap. Begreppelen op de overige percelen moet plaatsvinden buiten de periode van 1 november t/m 31 maart. Zolang aan de voorwaarden voldaan wordt, kan greppelonderhoud ook in het derde beheerplan vergunningvrij worden uitgevoerd.

7. **Bemesting met ruige stalmest**

De kolgans, dwerggans, brandgans en smient foerageren op graslanden. Voor een vitaal grasland moeten er voldoende voedingsstoffen in de bodem aanwezig zijn. Bemesting van het grasland zorgt voor een grotere voedselbeschikbaarheid en is daarmee gunstig voor de groei en eiwitrijkdom van het gras. Het gebruik van ruige stalmest is daarbij beter voor het bodemleven dan het gebruik van bijvoorbeeld kunstmest. Kunstmest voedt wel de planten maar niet de bodem. Een gezond bodemleven met een hoog organisch stofgehalte draagt bij aan de graslandproductie (Groen kennisnet, 2016; VBNE, 2018).

Bemesting met ruige stalmest is gunstig voor het vitaal houden van het grasland en daarmee voor behoud van het leefgebied voor de ganzen en smient.

Openhouden van het landschap

Het leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient bestaat uit open graslandgebied. Verstruweling en het dichtgroeien van de graslanden zijn daarom niet gewenst. Het openhouden van het landschap is noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De volgende activiteiten vallen hieronder:

1. **Periodiek verwijderen van boomopslag**
2. **Begrazing broekbosje met paarden**
3. **Pitrus maaïen**

Peilbeheer

Binnen het Oudeland van Strijen zijn 16 peilgebieden aanwezig. Binnen 11 peilgebieden is het peil afgestemd op de landbouw (zie ook de LESA in het beheerplan). Dit peil is gunstig en nodig voor een eiwitrijk vitaal grasland. Daarmee is het peil in deze gebieden nodig voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. In het reservaatgebied is het peil afgestemd op een natuurfunctie (zie ook de LESA in het beheerplan). In het tweede beheerplan is geconcludeerd dat dit peil in de praktijk niet wordt behaald en er knelpunten zijn ontstaan in de vorm van verruiging. In het tweede beheerplan is gesteld dat binnen het reservaat een afwisseling gewenst is van vochtige tot matig natte graslanden met in de winter en het vroege voorjaar lokaal inundatie. Met name voor de smient zijn dit gunstige omstandigheden. Om deze situatie te bereiken is in het tweede beheerplan een instandhoudingsmaatregel opgesteld om een nieuw peilbeheer te realiseren. Ten tijde van het opstellen van het derde beheerplan en voorliggende voortoets wordt dit nieuwe peilbeheer gerealiseerd.

In een samenwerkingsproject tussen Staatsbosbeheer en waterschap Hollandse Delta wordt de waterhuishouding aangepast. Waterschap Hollandse Delta gaat hydrologische maatregelen treffen om zo een hoger grondwaterpeil te realiseren in het reservaat en daarmee het peilbesluit te kunnen naleven. Tegelijkertijd streeft Staatsbosbeheer naar een betere afwatering van verruigde percelen. Dit zou op sommige plekken moeten leiden tot een afname van het areaal plas-drassituaties. Doordat, door de lagere waterstand, hier beter beheerd kan worden, is het de bedoeling dat hierdoor verruiging beter bestreden kan worden. Daarmee wordt er invulling gegeven aan de voorwaarden die zijn gesteld in het tweede beheerplan bij de toetsing van het peilbeheer.

Het uitvoeren van het peilbeheer is noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen en daarmee vrijgesteld van vergunningplicht.

Milieuhandhaving

De omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) voert de omgevings- en milieutaken in het Oudeland van Strijen uit. OZHZ zorgt voor het toezicht en neemt daarnaast de reguliere controle in het kader van de Omgevingswet mee. Hierbij wordt nauw samengewerkt met Staatsbosbeheer en de politie. Staatsbosbeheer voert ook regelmatig controle uit in het gebied. Toezicht vindt per auto of te voet plaats in het gebied, hierbij wordt er in principe gebruik gemaakt van bestaande paden en wegen tenzij nodig om milieudelicten te voorkomen. Het toezicht is gericht op tegengaan van activiteiten in strijd met de Omgevingswetgeving. Verstorende activiteiten worden zoveel mogelijk tegengegaan en de OZHZ handhaaft de voorwaarden uit het beheerplan.

Milieuhandhaving is noodzakelijk om ongewenste activiteiten te voorkomen die het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen in de weg staan.

Monitoring ten behoeve van IHD

Monitoring om ontwikkeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied van de doelsoorten te bepalen. Deze informatie is noodzakelijk voor toekomstige analyses en beheerplannen en om tijdig knelpunten vast te leggen, zodat hier maatregelen voor getroffen kunnen worden.

Activiteit is geen Natura 2000 activiteit

Recreatief gebruik op bestaande infrastructuur valt niet onder de definitie van project, zoals opgenomen in de Omgevingswet en de Habitatrichtlijn (zie hoofdstuk 2). Wel moeten er, indien nodig, maatregelen, regels en verbodsbepalingen (passende maatregelen) worden ingevoerd binnen het Natura 2000-gebied met betrekking tot recreatie om de instandhoudingsdoelstelling (blijvend) te halen. Het is verplicht om deze maatregelen, regels en verbodsbepalingen na te volgen. Denk hierbij aan zaken zoals rustperiodes en toegangsbeperkingen.

Let op! Het organiseren van recreatieve excursies wordt wel gezien als plan of project en is daarmee een Natura 2000-activiteit. Ook het nieuw aanleggen van recreatieve voorzieningen, zoals fiets- en wandelpaden worden gezien als een plan of project.

Activiteiten die getoetst zijn in het eerste beheerplan en onder deze categorie vallen zijn:

1. Particuliere recreatie op bestaande wegen, zoals wandelen, fietsen, vogels kijken, bezoek aan het vogelobservatiepunt van Staatsbosbeheer
2. Particuliere recreatie op het water (op toegestane locaties), zoals sportvissen
3. Gebruik van bestaande verblijfsrecreatie

4. Het gebruik van sportvliegtuigjes is geregeld in de Wet luchtvaart. In de gedragscode van de Nederlandse en internationale luchtvaartorganisatie is voor recreatieve vliegers vastgelegd dat klein vliegverkeer in principe het vliegen boven natuurgebieden vermijdt, tenzij het niet anders kan. In dat geval wordt er gevlogen op een hoogte van minimaal 300 meter. Voor niet recreatieve vliegers is vliegen op een hoogte van minimaal 150 meter toegestaan. Bij klein vliegverkeer gaat het om zweefvliegen, zeilvliegen, schermvliegen, snorvliegen en ballonvaarten. Een drone valt hier niet onder.

Beheer en onderhoud

In deze categorie zitten activiteiten die vallen onder beheer en onderhoud. Zoals opgenomen in het juridisch kader in hoofdstuk 2, kunnen deze activiteiten vergunningvrij worden uitgevoerd.

1. Wegen beheer:

De aanleg van de wegen is in het verleden via een vergunningtraject verlopen. Het beheer en onderhoud (zoals bijv. reparatie scheuren) van de wegen zijn een onderdeel van deze vergunningen. Beheer en onderhoud van de wegen is dus toegestaan. Op het moment dat er een aanpassing aan de wegen moet gebeuren (bijv. nieuwe asfaltlaag of verbreding), die niet valt onder onderhoud, of een nieuwe weg wordt aangelegd, moeten hiervoor opnieuw toetsingen worden uitgevoerd en (indien nodig) vergunningen Omgevingswet voor worden aangevraagd.

2. Beheer buisleidingenstraat

In het Oudeland van Strijen ligt een buisleidingenstraat met pijpleidingen van Shell, Total, Air Liquide en PDO. Leidingenstraat Nederland (LSNed) heeft de gehele strook in eeuwigdurende erfpacht (en beheer) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. LSNed verpacht de gronden van de buisleidingstraat. De aanleg van de buisleidingstraat is in het verleden via een vergunningtraject verlopen. Het beheer en onderhoud is een onderdeel van deze vergunningen. Beheer en onderhoud van de buisleidingstraat is dus toegestaan. Hieronder wordt verstaan onderhoud van rasters, onverharde weg, gemaaltjes, doorspuiten van drainage en duikers, maaien van slootranden. Inspectievluchten vallen hier niet onder en zijn getoetst in de voortoets (zie punt E in deze paragraaf).

3. Calamiteiten

Onder calamiteiten worden activiteiten verstaan die direct een gevaar vormen voor de veiligheid en/of gezondheid. Het uitvoeren van (herstel)maatregelen moeten direct gebeuren en zijn niet voorzien. Bij uitvoering van deze activiteiten moet wel, indien mogelijk, zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezige flora en fauna. Daarbij moet er bij het optreden van een calamiteit direct een melding worden gemaakt bij OZHZ.

Calamiteiten kunnen ontstaan bij, maar niet uitsluitend:

- Buisleidingenstraat
- Hoogspanningsstaart
- Brand in het gebied

Geen overlap in ruimte en tijd met de instandhoudingsdoelstellingen

Het Oudeland van Strijen is uitsluitend aangewezen als foerageer- en slaap en rustgebied voor de kolgans, dwerggans, brandgans en smient die als wintergast aanwezig (kunnen) zijn in het gebied van 1 oktober t/m 31 maart. Activiteiten die van 1 april t/m 30 september worden uitgevoerd hebben geen overlap met de aanwezigheid van de doelsoorten. Deze activiteiten mogen uitgevoerd worden mits deze activiteiten geen significant negatief effect hebben op de draagkracht van het leefgebied. Dit betekent dus ook dat de activiteiten, die buiten de periode worden uitgevoerd dat de ganzen en smient aanwezig zijn, ook geen significant negatief effect mogen hebben op de omvang en kwaliteit van het leefgebied van de soorten in de periode van 1 oktober t/m 31 maart.

Van enkele activiteiten kan bij voorbaat worden gesteld dat er geen overlap is in ruimte en tijd met de doelsoorten.

Weidevogelbeheer

Binnen het reservaat van Staatsbosbeheer, zie Figuur 9-1, wordt op enkele percelen weidevogelbeheer uitgevoerd. Weidevogels maken (nog) geen onderdeel uit van de IHD van het Oudeland van Strijen.

Weidevogelbeheer dat (in ieder geval) mag worden uitgevoerd, omdat er geen overlap in ruimte en tijd is met de doelsoorten. Dit geldt voor zowel binnen als buiten het reservaat:

1. Het plaatsen van rasters in de periode van 1 april t/m 30 september.
2. Het uitstellen van de maaidatum van de graslandpercelen als het broedseizoen van de weidevogels langer doorloopt. Als eerste maaidatum wordt 1 juli gehanteerd. In de pachtovereenkomsten van de graslanden is opgenomen dat uitstel van de eerste maaidatum in overleg tussen de pachters en Staatsbosbeheer wordt uitgesteld. In dit overleg wordt onder andere afgesteld dat de uitgestelde maaidatum geen invloed heeft op de kwaliteit van het grasland voor de ganzen in de periode van 1 oktober t/m 31 maart. Doordat deze afspraken zijn vastgelegd, is gegarandeerd dat er geen significant negatieve effecten zijn op het leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient.
3. Monitoring van de weidevogels. Deze monitoring vindt plaats vanaf de weg in maart en april. Vanaf de weg is er geen overlap met het leefgebied van de kolgans, dwerggans, brandgans en smient. Daarbij zijn de soorten in april niet meer aanwezig.

Beheer- en schadebestrijding

Binnen het gebied wordt schadebestrijding uitgevoerd. Voor Faunabeheer en -bestrijding zijn verschillende protocollen opgesteld voor verschillende soorten⁸. In deze protocollen is in veel gevallen niet expliciet rekening gehouden met het voorkomen van effecten op Natura 2000-gebieden. Wanneer de schadebestrijding wordt uitgevoerd buiten de periode van 1 oktober 31 maart, heeft de activiteit geen overlap met het leefgebied van de instandhoudingsdoelstellingen en zijn significant negatieve effecten bij voorbaat uitgesloten.

In het tweede beheerplannen zijn enkele voorwaarden gesteld aan de uitvoering van schadebestrijding:

1. Beheer- en schadebestrijding in de vorm van afschot van overzomerende (stand)ganzen vindt plaats buiten de periode 1 oktober - 31 maart. Afschot van de doelsoorten kolgans, dwerggans, brandgans en smient is gedurende het hele jaar niet toegestaan.
2. Bij de bestrijding van muskusratten wordt een afstand aangehouden van minimaal 500 m tot groepen foeragerende of rustende kol-, brand- en dwergganzen en smienten, behoudens dreigende calamiteiten (i.c. dreigende verzakking van waterkeringen).
3. Controle en bestrijding van muskusratten nabij de percelen, die frequent door de dwerggans worden gebruikt, vindt in de periode 1 oktober - 31 maart uitsluitend plaats nadat er contact is geweest met Staatsbosbeheer alsmede de Wetlandwacht en/of de dwerggansdeskundigen van de Stichting Hoekschevaards Landschap en dit gebied door deze laatste organisaties is vrijgegeven. Deze regel geldt niet als sprake is van een (dreigende) calamiteit.

Zolang aan de voorwaarden voldaan wordt, kan beheer- en schadebestrijding ook in het derde beheerplan vergunningvrij worden uitgevoerd.

Overige monitoring

Monitoringsactiviteiten anders dan ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen mag worden uitgevoerd in de periode van 1 april t/m 30 september.

Natura 2000-activiteiten met een vergunning

Onder deze categorie vallen de activiteiten die vergunningplichtig zijn in het kader van Natura 2000-gebiedsbescherming onder de Omgevingswet. Wanneer activiteiten een geldige vergunning hebben, mogen de activiteiten worden uitgevoerd binnen de voorwaarden die zijn opgenomen in de vergunning. Wanneer er niet (meer) aan de voorwaarden in de vergunning wordt voldaan, is de vergunning niet geldig. De initiatiefnemer van de activiteit is in dat geval verantwoordelijk voor het opnieuw (laten) toetsen van de activiteit en indien nodig een nieuwe vergunning aan te vragen.

Onderstaande activiteiten zijn opgenomen in het eerste beheerplan en waarvan bekend is dat deze een vergunning hebben gekregen in het verleden. **Dit is geen complete lijst van activiteiten die vergunningplichtig zijn en die uitgevoerd worden in de Oudeland van Strijen.**

1. **Kartbaan**
2. **Militaire laagvliegactiviteiten**

Bij het opstellen van dit beheerplan is niet onderzocht of de vergunningen nog steeds geldig zijn en of een activiteit anders wordt uitgevoerd dan is opgenomen in de vergunning.

⁸ [Diersoorten - FBEZH](#)

Natura 2000-activiteiten die niet zijn vrijgesteld in het kader beheerplan

In deze categorie vallen de activiteiten die niet vergunningvrij opgenomen kunnen worden volgens het juridisch kader in hoofdstuk 2 en die niet zijn getoetst zijn in de voortoets.

Niet bij voorbaat vergunningvrij

Bedrijven

In het Oudeland van Strijen liggen diverse bedrijven met agrarische graslanden. Van deze bedrijven is niet bekend of deze activiteiten uitvoeren die een negatief effect hebben op het leefgebied van de doelsoorten (kolgans, dwerggans, brandgans en smient) en dus, in beginsel, vergunningplichtig zijn. Wanneer de bedrijven activiteiten uitvoeren die al plaatsvonden ten tijde van de aanmelding van het gebied, deze activiteiten niet veranderd zijn en deze geen nadelige effecten hebben op het leefgebied van de doelsoorten, dan mogen deze uitgevoerd blijven. Dit is echter in het kader van voorliggend beheerplan niet getoetst. Vermoedelijk worden veel van de activiteiten uitgevoerd ten behoeve van een vitaal en eitwitrijk grasland. Daarmee wordt voorzien in behoud omvang en kwaliteit leefgebied van de aangewezen soorten en zijn dus te beschouwen als instandhoudingsmaatregelen vrijgesteld van vergunningplicht. Bovenstaand onder paragraaf 'Vrijstelling instandhoudingsdoelstelling' zijn de voorwaarden, waaraan voldaan moet worden, toegelicht.

Van deze bedrijven is niet bekend of ze een (geldige) vergunning Natura 2000-activiteit (of andere rechtsgeldige vergunning) hebben. Wanneer bedrijven een geldige vergunning hebben, mogen de bedrijven activiteiten uitvoeren binnen de voorwaarden die zijn opgenomen in de vergunning. Wanneer er niet (meer) aan de voorwaarden in de vergunning wordt voldaan, is de vergunning niet geldig. De initiatiefnemer van de activiteit is in dat geval verantwoordelijk voor het opnieuw (laten) toetsen van de activiteit en, indien nodig, een nieuwe vergunning aan te vragen. Bij het opstellen van dit beheerplan is niet onderzocht of bedrijven een vergunning (moeten) hebben, vergunningen nog steeds geldig zijn, noch of een activiteit anders wordt uitgevoerd dan is opgenomen in de vergunning.

Bovenstaande heeft onder andere, maar niet uitsluitend, betrekking op agrarische bedrijven.

Waterbeheer

Het Waterschap Hollandse Delta is verantwoordelijk voor het beheer van de brede (hoofd)watergangen, de dijk- en wegsloten, de gemalen en enkele grotere wateren bij de gemalen. De kleine watergangen (de tussensloten) zijn in onderhoud bij de eigenaren. Waterbeheer bestaat uit jaarlijks onderhoud, zoals het schonen van de sloten en baggeren, en grootonderhoud, zoals het baggeren van de hoofdwatgangen. Uit het beheerplan is gebleken dat de huidige uitvoering van de baggerwerkzaamheden binnen het reservaat leiden tot ongewenste effecten, zoals veruiging. Door sloten en andere waterlichamen worden zaden van diverse veruigingssoorten meegevoerd. Door het plaats van de voedselrijke bagger op de slootkanten krijgen veruigingssoorten de kans om zich te vestigen en verspreiden in het gebied. Daarnaast wordt door het te frequent baggeren natuurlijke successie en verlanding van sloten tegengegaan, terwijl veenvorming een belangrijk onderdeel is van het natuurlijke systeem binnen het reservaatgedeelte van Oudeland van Strijen. Uit het beheerplan is dus al gebleken dat significant negatieve effecten ten gevolge van het slootbeheer op het leefgebied van de doelsoorten niet uitgesloten kunnen worden. Daarom is slootbeheer niet verder getoetst in de voortoets.

In het beheerplan is een instandhoudingsmaatregel opgenomen om een plan voor ecologisch slootbeheer op te stellen voor het reservaat van Staatsbosbeheer. In dit plan wordt er invulling gegeven hoe het slootbeheer uitgevoerd kan worden, zodat significant negatieve effecten op het leefgebied van de doelsoorten worden voorkomen.

De instandhoudingsmaatregel heeft alleen betrekking op het reservaatgebied en niet op de rest van het Natura 2000-gebied.

Vliegen met drones

Deze activiteit is niet opgenomen in het eerste of tweede beheerplan. In dit derde beheerplan is expliciet opgenomen dat het vliegen met drones niet bij voorbaat vergunningvrij is in het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Voor het vliegen met een drone binnen het Natura 2000-gebied is de initiatiefnemer van de activiteit verantwoordelijk voor het (laten) toetsen van de activiteit en, indien nodig, een vergunning aan te vragen.

Activiteiten die niet meer worden uitgevoerd

In het tweede beheerplan is een aantal activiteiten getoetst die niet langer uitgevoerd worden, dit betreft:

1. **Beheer en onderhoudswerkzaamheden aan de hoogspanningstraat**
2. **Inspectievluchten door de milieupolitie**
3. **Mechanische onkruidbestrijding**
4. **Het vangen van mollen met klemmen**

Als het wenselijk is om één van bovenstaande activiteiten weer uit te gaan voeren, dan dient onderzocht te worden of een Omgevingswetvergunning Natura 2000-activiteit noodzakelijk is.

Niet-toegestaan

In het tweede beheerplan is een aantal activiteiten opgenomen die niet toegestaan waren en voor de derde beheerperiode niet toegestaan blijven, dit betreft:

1. **Het omzetten van permanent grasland**
2. **Hond uitlaten in het reservaatgebied**

Colofon

VOORTOETS ACTIVITEITEN
BEHEERPLAN OUDELAND VAN STRIJEN

KLANT

Provincie Zuid-Holland

AUTEUR

Arcadis Nederland B.V.

PROJECTNUMMER

30193510

ONZE REFERENTIE

4QDJZ6TWF62A-1252844407-636:1.0

DATUM

30 april 2025

STATUS

Definitief

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende datagedreven duurzame ontwerp-, advies- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij zijn met 36.000 architecten, data-analisten, ingenieurs, projectplanners, water- en duurzaamheidexperts. Onze gedeelde passie is: Improving quality of life. Toewijding aan de strategie 'accelerating a planet positive future' onderschrijft onze wereldwijde samenwerking met klanten en hoe we hen helpen met duurzame projectkeuzes. We combineren digitale met mensgerichte innovaties en omarmen toekomstgerichte vaardigheden op het gebied van milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. We werken vanuit meer dan dertig landen en rapporteerden in 2023 een bruto omzet van 5 miljard euro. www.arcadis.com

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

T +31 (0)88 4261 261